

НАРЕДБА за трудовите и непосредствено свързани с тях отношения между членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораба и корабоприитежателя (Загл. доп. - ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Приета с ПМС № 226 от 14.10.2003 г., обн., ДВ, бр. 93 от 21.10.2003 г., в сила от 22.01.2004 г., изм., бр. 96 от 30.11.2005 г., в сила от 1.12.2005 г., изм. и доп., бр. 32 от 8.04.2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2.03.2018 г., бр. 89 от 12.11.2019 г., бр. 17 от 21.02.2023 г., в сила от 23.03.2023 г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) С наредбата се уреждат трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения между членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораб, плаващ под българско знаме, и корабоприитежателя, включващи условията за наемане на работа и за сключване на трудов договор, като работно време, възнаграждения, почивки, платен годишен отпуск, репатриране, социално-битови условия на борда и отговорност на корабоприитежателя при болест и злополука на членовете на екипажа и на обслужващия персонал, които с оглед спецификата в областта на търговското корабоплаване се налага да бъдат уредени различно от общото трудово законодателство.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) С наредбата се уреждат и минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на борда на корабите за предотвратяване на рисковете при работа с оглед предпазване от трудови злополуки, професионални болести, аварии, инциденти и други опасности за живота и здравето на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 2. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г., бр. 17 от 2023 г., в сила от 23.03.2023 г.) Наредбата не се прилага по отношение на трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения на борда на:

1. военните и граничнополицейските кораби;
2. корабите, използвани за спорт, туризъм и развлечения;
3. морските кораби с големина до 40 бруто тона и екипаж до четирима души включително;
4. риболовните кораби, плаващи по вътрешните водни пътища на Република България.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 89 от 2019 г., изм., бр. 17 от 2023 г., в сила от 23.03.2023 г.) Разпоредбите на глава втора не се прилагат и по отношение на морските риболовни кораби с дължина под 24 метра.

Чл. 3. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Корабоприитежателят е длъжен да комплектува корабите с необходимия по численост екипаж, за да се гарантира безопасно, ефективно и сигурно експлоатиране на корабите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Не се допуска наемане на работа на борда на кораб

на морски лица, които не отговарят на изискванията за заемане на съответната длъжност, установени в наредбата по чл. 87, ал. 1 от Кодекса на търговското корабоплаване (КТК).

(3) Капитанът на кораба създава организация за спазване на изискванията за работното време и почивките на борда на кораба по време на плаване и в пристанищата и за безопасни и здравословни условия на труд.

(4) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., изм. и доп., бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателите на морски кораби, плаващи под българско знаме, които за наемане на работа на морски лица ползват услугите на посредници, установени в държави, в които Морската трудова конвенция от 2006 г., приета в Женева на 23 февруари 2006 г. (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 42 от 2009 г.) (обн., ДВ, бр. 76 от 2013 г.; попр., бр. 46 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 54 от 2017 г.), не се прилага, осигуряват чрез мерките, предвидени във вътрешните им процедури, че тези посредници отговарят на изискванията на конвенцията.

Глава втора

ТРУДОВИ ОТНОШЕНИЯ

Раздел I

Условия за наемане на работа и сключване на трудов договор

Чл. 4. (1) Минималната възраст за наемане на работа на борда на кораб е 18 години.

(2) Лица между 16 и 18 години се допускат на борда на кораба за провеждане на учебна плавателна практика.

(3) Не се допуска лица под 18 години да провеждат учебната си плавателна практика през нощта, освен когато програмата за обучение изисква изпълнение на задълженията им през нощта и при условие че това няма да навреди на здравето им.

Чл. 5. За наемане на работа на борда на кораб кандидатът трябва да отговаря на изискванията за:

1. минимална възраст по чл. 4;
2. квалификация, необходима за заемане на длъжността;
3. медицинска годност за заемане на длъжността и за плаване в съответния район.

Чл. 6. (1) Преди постъпване на работа между кандидата и работодателя или негов представител се сключва трудов договор.

(2) Трудовият договор се сключва в писмена форма и съдържа:

1. трите имена на лицето, единен граждански номер (личен номер на чужденеца), дата и място на раждане, постоянен адрес и настоящ адрес;
2. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) данни за работодателя: наименование, седалище, адрес на управление, БУЛСТАТ или ЕИК;
3. място и дата на сключване на договора;
4. начало на изпълнението на трудовия договор;
5. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) място на работа;
6. длъжност, на която е наето лицето;
7. (доп. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) размер на основното и допълнителните трудови възнаграждения на лицето, с постоянен характер, както и

периодите на изплащането им;

8. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) времетраене на договора;

9. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) размер на платения годишен основен и допълнителен отпуск;

10. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) продължителност на непрекъснатата работа на борда на кораб;

11. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) място/право на репатриране;

12. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) срок на предизвестие за едностранно прекратяване на договора, който е еднакъв и за двете страни;

13. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) договорените от страните парични помощи и/или обезщетения във връзка с опазване на здравето и социалното осигуряване на член на екипажа или на обслужващия персонал;

14. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) препратки към колективен трудов договор, ако е приложим;

15. други условия.

(3) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Максималната продължителност на непрекъснатата работа на борда на морски кораб не може да надвишава 8 месеца. Максималната продължителност на непрекъснатата работа на борда на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, не може да надвишава 31 последователни дни.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Прехвърлянето на член на екипажа или на обслужващия персонал от един кораб на друг при условия, различни от посочените в трудовия договор, както и всяко друго изменение на трудовото правоотношение се извършва с писменото съгласие на страните.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодателят може едностранно да увеличи трудовото възнаграждение на член на екипажа или на обслужващия персонал.

(6) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., изм., бр. 19 от 2018 г.) Трудовият договор се сключва в двуезични екземпляри – на български и на английски език – за работа на борда на морски кораб, съответно на български и на един от официалните езици на Дунавската комисия – за работа на борда на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища. В случай на различия в тълкуването предимство има текстът на български език.

(7) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Трудовият договор се подписва в три екземпляра, един от които се съхранява на борда на кораба от капитана, а останалите два са за страните по трудовото правоотношение.

(8) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Ако трудовият договор за работа на борда на морски кораб не е сключен по предвидения в ал. 6 начин, на корабите, с изключение на тези, които извършват плаване само между български пристанища, задължително се съхранява екземпляр на английски език от документите по Стандарт А2.1, т. 2, букви "а" и "б" от Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г.

(9) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2019 г., доп., бр. 17 от 2023 г., в сила от 23.03.2023 г.) Разпоредбите на този член не се прилагат по отношение на корабоприетжател на морски риболовен кораб с дължина не по-малко от 24 метра, който сам управлява своя кораб.

Чл. 7. Преди постъпване на работа работодателят запознава кандидата със степента на риска, с естеството и характера на работата на борда на кораба, като това се удостоверява писмено от лицата.

Чл. 8. (1) Колективният трудов договор между работодателя и синдикалните организации, когато има сключен такъв договор, не може да съдържа клаузи, които са по-неблагоприятни за работниците и служителите от установените в отрасловия или

браншовия колективен трудов договор.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) Копие от Морската трудова конвенция от 2006 г., копие от колективен трудов договор, когато такъв договор е сключен, копие от Споразумението относно Морската трудова конвенция от 2006 г., сключено на 19 май 2008 г. между организациите, представляващи работодателите и работниците в сектора на морския транспорт (Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ECSA) и Европейската федерация на транспортните работници (ETF), и копие от наредбата се съхраняват на леснодостъпно място на борда на кораба. На членовете на екипажа на борда на морските кораби, плаващи под българско знаме, се предоставя достъп до горепосочените документи. Достъпът може да се предостави по електронен път.

(3) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Копие от Европейското споразумение относно определени аспекти на организацията на работното време в сектора на вътрешния воден транспорт, сключено от Европейския съюз за речно корабоплаване (EBU), Европейската организация на речните превозвачи (ESO) и Европейската федерация на работниците от транспорта (ETF), копие от колективния трудов договор и копие от наредбата се съхраняват на леснодостъпно място на борда на кораба. На членовете на екипажа и на обслужващия персонал на борда на кораби, плаващи под българско знаме по вътрешните водни пътища, се предоставя достъп до горепосочените документи. Достъпът може да се предостави по електронен път.

Раздел II

Репатриране

Чл. 9. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал имат право да бъдат репатрирани при настъпване на някое от обстоятелствата, предвидени в чл. 10, ал. 1, като дестинацията трябва да бъде в някоя от държавите, с които може да се приеме, че членът на екипажа или на обслужващия персонал има значителна връзка, като:

1. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) мястото, на което членът на екипажа или на обслужващия персонал е встъпил в трудово правоотношение;

2. мястото, посочено в колективния трудов договор;

3. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) държавата, в която живее членът на екипажа или на обслужващия персонал;

4. друго място, което е договорено в трудовия договор.

Чл. 10. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Всеки член на екипажа или на обслужващия персонал има право да бъде репатриран при настъпване на следните обстоятелства:

1. изтичане на максималната продължителност на непрекъснатата му работа на борда на кораб;

2. прекратяване на трудовия му договор;

3. болест, злополука или неотложна причина от здравословно естество и когато лицето е в състояние да бъде транспортирано;

4. конструктивна загуба на кораба;

5. работодателят не е в състояние да изпълнява своите задължения по трудовия договор поради несъстоятелност, продажба на кораба, смяна на регистрацията или други сходни причини;

6. (изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) писмен отказ от страна на члена на екипажа или на обслужващия персонал за изпълнение на трудовите му задължения във военни зони или при насочване на кораба към военна зона.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) В случай на смърт на член на екипажа или на обслужващия персонал работодателят е длъжен да репатрира тленните му останки.

Чл. 11. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Работодаателят има право да репатрира член на екипажа или на обслужващия персонал при констатирано от него нарушение на действащото в Република България законодателство, на индивидуалния трудов договор или на системата от правила за безопасно управление на кораба.

Чл. 12. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодаателят организира репатрирането на членовете на екипажа и на обслужващия персонал с въздушен транспорт.

(2) Когато транспортирането с въздушен транспорт е невъзможно или неудобно, работодателят организира репатрирането с друг подходящ транспорт.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Репатрирането се счита за започнало от момента, в който членът на екипажа или на обслужващия персонал напусне кораба с личния си багаж.

(4) Всички разходи по репатрирането се поемат от работодателя.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите, когато са констатирани нарушения на действащото българско законодателство, на индивидуалния трудов договор или на системата от правила за безопасно управление на кораба, работодателят има право на възстановяване на разходите по репатрирането от члена на екипажа или на обслужващия персонал.

(6) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Разходите по репатрирането на член на екипажа или на обслужващия персонал включват:

1. разходи за пътуване до мястото на репатриране;

2. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) разходи за храна и квартира от момента, в който членът на екипажа или на обслужващия персонал е напуснал кораба, до момента, в който пристигне в мястото на репатриране;

3. разходи за превоз на багаж до 30 кг до мястото на репатриране;

4. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) разходи за неотложно медицинско обслужване, ако е необходимо, докато здравословното състояние на члена на екипажа или на обслужващия персонал позволи пътуване до мястото на репатриране.

Чл. 13. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодаателят няма право да удържа авансово средства от трудовото възнаграждение и от обезщетението, дължими на член на екипажа или на обслужващия персонал, за покриване на разходите по репатрирането, както и да иска авансовото им заплащане.

Чл. 13а. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) В съответствие със Стандарт А2.5.2 от Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г. работодателят сключва подходяща застраховка за покриване на възможни непредвидени разходи за обезщетения при изоставяне на член на екипажа на морски кораб.

(2) Изоставяне на член на екипажа на морски кораб е налице, когато работодателят:

1. не покрие разходите по репатрирането на члена на екипажа;

2. остави члена на екипажа без необходимата подкрепа и средства – подходяща храна, настаняване, снабдяване с питейна вода, нужните количества гориво за оцеляване на борда на кораба и необходимата медицинска помощ;

3. прекрати едностранно трудовия договор, сключен с члена на екипажа, включително ако не му изплати договорените работни заплати за период, не по-кратък от два месеца.

(3) Застрахователната сума трябва да покрива следните разходи:

1. неизплатените работни заплати и допълнителни или други трудови възнаграждения или плащания, дължими от работодателя на члена на екипажа съгласно сключените индивидуален и колективен трудов договор за период, не по-дълъг от четири месеца;

2. направените от члена на екипажа необходими разходи, възникнали във връзка с изоставянето, включително свързаните с репатрирането разходи за подходящ и бърз (обикновено въздушен) транспорт, храна и настаняване от момента на напускането на кораба до пристигането му у дома, превоз на личен багаж и неотложно медицинско обслужване;

3. разходите за задоволяване на основните потребности на члена на екипажа до пристигането му у дома – подходяща храна, дрехи (при необходимост), снабдяване с питейна вода, нужните количества гориво за оцеляване на борда на кораба, както и всички други разходи, възникнали поради изоставянето.

(4) Документът, удостоверяващ наличието на валидна застраховка по ал. 1, трябва да съдържа информацията, посочена в Приложение А2-1 към Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г. Той се съхранява на борда на кораба заедно с превод на английски език. Копие от документа се поставя на видно и достъпно за членовете на екипажа място на борда на кораба. Когато работодателят е сключил повече от една застраховка по ал. 1 с един или повече застрахователи, копия от всички документи, удостоверяващи наличието на такива застраховки, се поставят на видно и достъпно за членове на екипажа място на борда на кораба.

(5) Предсрочно прекратяване на застраховката по ал. 1 се допуска само ако застрахователят е уведомил Изпълнителна агенция "Морска администрация" за това поне 30 дни по-рано.

(6) В случай на изоставяне заинтересованият член на екипажа или упълномощено от него лице отправя направо към застрахователя мотивирано искане за изплащане на обезщетение, като описва конкретните обстоятелства по ал. 2.

(7) Застрахователят е длъжен незабавно да изплати обезщетение за покриване на разходите, посочени в ал. 3. В случай че е необходимо време за проверка на някои от фактите и обстоятелствата, посочени в искането по ал. 6, застрахователят изплаща

незабавно обезщетение в размер, който съответства на частта от искането, призната за основателна.

(8) Когато застрахователят е изплатил дължимото обезщетение, той встъпва в правата на члена на екипажа и има право да предяви регресен иск срещу трети лица.

Чл. 14. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите, когато работодателят не е организиран или покрил разходите по репатрирането на член на екипажа или на обслужващия персонал, Министерството на външните работи чрез консулските си служби организира репатрирането и покрива разходите.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Когато репатрирането не може да бъде осъществено по реда на ал. 1, то може да се извърши от администрацията на държавата, на чиято територия членът на екипажа или на обслужващия персонал се намира или чийто гражданин е.

(3) В случаите по ал. 2 разходите по репатрирането се възстановяват от Министерството на външните работи.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите на невъзможност за репатриране от страна на работодателя капитанът уведомява съответната консулска служба или Министерството на външните работи. Когато капитанът не изпълни задължението си, членът на екипажа или на обслужващия персонал уведомява консулската служба.

(5) Работодателят възстановява разходите по репатрирането на Министерството на външните работи.

(6) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите по ал. 1 и 2, когато членът на екипажа или на обслужващия персонал е извършил нарушение по чл. 11, той възстановява разходите по репатрирането на Министерството на външните работи.

Чл. 15. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Репатрирането се счита за завършено, когато членът на екипажа или на обслужващия персонал е пристигнал на територията на определената държава на репатриране съгласно трудовия договор.

Раздел III

Общи правила за работно време и почивки

(Загл. изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Чл. 16. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) (1) В зависимост от специфичния характер и условията на работа работодателят прилага и определя следната продължителност на работното време:

1. (изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) нормалната продължителност на работното време на лицата, наети на борда на кораб, плаващ под българско знаме, е 8 часа дневно;

2. работодателят може да установи сумирано изчисляване на работното време за период, който не може да бъде повече от 12 месеца, при работа на смени и/или по график с продължителност на работното време над нормалната продължителност, установена в т. 1.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.).

Чл. 16а. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) (1) При сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневното отчитане на работното време за съответното работно място.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При сумирано изчисляване на работното време действително отработеното време на член на екипажа след превръщането на нощните часове в дневни при всички случаи се отнася единствено към нормата, определена съгласно установения период на сумиране и нормалната продължителност на работното време.

(3) Нормата работно време при сумирано изчисляване на работното време се определя като произведение от броя на работните дни за установения период на сумирано изчисляване и нормалната продължителност на работното време през деня.

Чл. 17. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., отм., бр. 19 от 2018 г.).

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., отм., бр. 19 от 2018 г.).

(3) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работното време на членовете на екипажа и на обслужващия персонал се прекъсва с една или няколко почивки. Капитанът осигурява на членовете на екипажа и на обслужващия персонал почивка за хранене, която не може да бъде по-малка от 30 минути.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Почивките по ал. 3 не се включват в работното време. Прекъсването на работното време с почивки до 15 минути два пъти дневно се включва в работното време.

Чл. 18. При необходимост капитанът на кораба може да възлага корабно дежурство на всеки член на екипажа по предварително изготвен график, като сведе до минимум прекъсванията на времето за почивка и не допуска преумора на членовете на екипажа.

Чл. 19. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Тренировките за действия при бедствия и аварии се организират по начин, засягащ в най-малка степен периодите на почивка на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

(2) В случаите по ал. 1 или при извънредно повикване на работа на лицата, чиято почивка е нарушена, се осигурява съответната компенсационна почивка.

Чл. 20. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) При необходимост от осигуряване непосредствената безопасност на кораба, на лицата или товара, намиращи се на борда, или за предоставяне помощ на други бедстващи кораби или лица капитанът може да измени или да отмени графика на работното време и времето за почивка на членовете на екипажа и обслужващия персонал и да изисква от всеки от тях да работи толкова часове, колкото са необходими за възстановяване на нормалната обстановка.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите по ал. 1 капитанът създава организация на работата за ограничаване на рисковете, застрашаващи живота и здравето на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) Възможно най-скоро след възстановяване на нормалната обстановка капитанът осигурява на всяко лице, работило по време на планираната по график почивка, ползване на съответна компенсационна почивка.

Чл. 21. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) (1) На достъпно място на борда на морски кораб, плаващ под българско знаме, се поставя табло за организацията на работата на всяка длъжност съгласно приложение № 1.

(2) За кораби, плаващи под българско знаме по вътрешните водни пътища, може да се поставя табло за организацията на работата на всяка длъжност съгласно приложение № 1а.

(3) Таблата съдържат най-малко следната информация:

1. организацията на работното време на борда на кораба по време на плаване и в пристанище;

2. минималното време за почивка (брой часове за почивка), регламентирано в раздел Ша, съответно в раздел ШБ на тази глава.

(4) Информацията по ал. 1 и 2 се предоставя на български и на съответния приложим съгласно чл. 6, ал. 6 чужд език.

Чл. 22. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Определено от капитана лице води за всеки член на екипажа и на обслужващия персонал ежесечна отчетна форма за действително отработеното време или времето за почивка и временна неработоспособност поради общо заболяване, трудова злополука и професионална болест съгласно приложение № 2.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Отчетната форма по ал. 1 се изготвя на български и на съответния приложим съгласно чл. 6, ал. 6 чужд език.

(3) Отчетната форма по ал. 1 ежесечно се утвърждава от капитана или от упълномощено от него лице.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Всеки член на екипажа и на обслужващия персонал получава копие от отчетната форма по ал. 1, отнасяща се за него, което е заверено от капитана или от друго лице, упълномощено от капитана, и от члена на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 23. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) До приключване на съответното плаване отчетните форми по чл. 22, ал. 1 се съхраняват при капитана на кораба, след което се предават на работодателя. При поискване от инспекторите на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", Изпълнителна агенция "Морска администрация" или от инспектори, извършващи проверки по реда на държавния пристанищен контрол, документите се предоставят за проверка.

(2) При констатирани нарушения инспекторите по ал. 1 дават предписания по организацията на работното време и почивките, които са задължителни за изпълнение от капитана и корабоприитежателя.

Раздел Ша

(Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Специфични правила за работно време и почивки на членовете на екипажа на морски кораб

Чл. 23а. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Нормалната продължителност на седмичното работно време е 40 часа при петдневна работна седмица.

(2) Работодателят след консултации със синдикалните организации може да отлага ползването на седмичните почивки, когато това е предвидено в индивидуалния трудов договор, във вътрешни актове на работодателя или в колективен трудов договор. В тези случаи работодателят може да установи сумирано изчисляване на работното време за период, не по-дълъг от 12 месеца.

Чл. 23б. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работно време е времето, през което членът на

екипажа е задължен да извършва работа, свързана с кораба.

Чл. 23в. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Минималната продължителност на почивката на членовете на екипажа е 10 часа за период 24 часа и 77 часа за всеки 7-дневен период.

(2) Почивката по ал. 1 за период от 24 часа може да бъде разделена най-много на две части, едната от които с продължителност най-малко 6 часа. Интервалът между два последователни периода за почивка не може да надвишава 14 часа.

Раздел Шб

(Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Специфични правила за работно време и почивки на членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища

Чл. 23г. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Работното време е времето, през което по нареждане на работодателя или на негов представител мобилният работник:

1. полага труд на борда на кораба;
2. полага труд по кораба;
3. полага труд за кораба;
4. е на разположение.

(2) При сумирано изчисляване на работното време работодателят може да удължава работното време до 84 часа седмично, като средната продължителност на седмичното работно време за период от 12 месеца не може да надвишава 48 часа, а за период от 4 месеца – 72 часа.

(3) Максималната продължителност на работното време за период от 12 месеца е 2304 часа и е изчислена, като от продължителността в седмици на референтния период (12 месеца = 52 седмици) се извади минималната продължителност в седмици на платения годишен отпуск за същия период по чл. 29а, ал. 1 (28 дни = 4 седмици) и получената разлика се умножи по средната продължителност на седмичното работно време за същия референтен период, съгласно ал. 2 (48 часа).

(4) При изчисляването на средната продължителност на седмичното работно време по ал. 2 се изключват дните от периода, в които мобилният работник е ползвал платен годишен отпуск или отпуск за временна неработоспособност, както и официалните празници, в които не е полагал труд и не е бил на разположение.

Чл. 23д. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Ако според графика на работното време броят на работните дни е по-малък или равен на броя на почивните дни, периодите на непрекъсната работа се редуват с равни по продължителност периоди от последователни почивни дни. Изключение от това правило се допуска при едновременното изпълнение на

следните условия:

1. не се нарушава максималната продължителност на непрекъсната работа на борда на кораб по чл. 6, ал. 3, изречение второ;

2. след периода на непрекъсната работа се предоставя минимален брой последователни почивни дни, изчислен по реда на ал. 2;

3. в рамките на 12-месечния период се извършва компенсиране на удължения или разместен период на непрекъсната работа.

(2) Когато според графика на работното време работните дни са повече от почивните, след периода на непрекъсната работа се предоставя минимален брой последователни почивни дни, определен по следния начин:

1. за периода от първия до десетия последователни работни дни – по 0,2 почивни дни за всеки работен ден;

2. за периода от единадесетия до двадесетия последователни работни дни – по 0,3 почивни дни за всеки работен ден;

3. за периода от двадесет и първия до тридесет и първия последователни работни дни – по 0,4 почивни дни за всеки работен ден.

(3) При изчисляване на минималния брой последователни почивни дни по ал. 2 частите от почивни дни се сумират и се ползват само като цели дни.

(4) Почивен ден е 24-часовият период на непрекъсната почивка, през който мобилният работник се намира на избрано от него място. Почивките в работния ден по чл. 17, ал. 3 и междудневните почивки се ползват на борда, докато корабът плава или е застанал на котва или на кей, или на сушата – когато корабът е в пристанище.

Чл. 23е. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Мобилните работници, извършващи сезонна работа на борда на пътнически кораб, който плава по вътрешните водни пътища, имат право на 0,2 почивни дни за всеки работен ден. В рамките на всеки 31-дневен период се предоставят поне два последователни почивни дни, а останалите се ползват по споразумение между страните по трудовото правоотношение.

(2) Освен ако с колективен трудов договор не са уговорени по-благоприятни условия, графикът на работното време се изготвя в съответствие със следните изисквания:

1. максималната продължителност на работното време за срока на сезонната работа се изчислява по правилото на чл. 88г, ал. 1, изречение второ от КТК;

2. средната продължителност на седмичното работно време за срока на сезонната работа не може да надхвърля 48 часа;

3. организацията на работните и почивните дни трябва да осигурява изпълнението на

разпоредбата на ал. 1, изречение второ.

Раздел IV

Извънреден и нощен труд

Чл. 24. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Извънреден е трудът, положен от член на екипажа или на обслужващия персонал извън установеното за него работно време по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или капитана на кораба.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) Отработените часове през дните на отложените междуседмични почивки по смисъла на чл. 23а и официалните празници в рамките на нормалната продължителност на работното време не се считат за извънреден труд.

(3) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) При установено сумирано изчисляване на работното време часовете над нормалната продължителност на работното време се считат и се заплащат като извънреден труд, изчислен на базата на основната работна заплата и допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер, само ако компенсационните почивки по чл. 88б, ал. 8 от Кодекса на търговското корабоплаване не са реално използвани до приключване на установения период на сумирано изчисляване на работното време.

Чл. 25. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При изготвяне на графика за работното време на борда на кораба капитанът е длъжен да вземе всички мерки за избягване или свеждане до минимум полагането на извънреден труд от членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 26. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Членът на екипажа или на обслужващия персонал има право да откаже полагане на извънреден труд, когато не са спазени изискванията на действащото законодателство, с изключение на случаите, свързани с действия по спасяване на кораба, човешкия живот, товара, имущество или на друг кораб, както и за опазване на околната среда от замърсяване.

Чл. 27. Нощен е трудът, който се полага от 22 до 6 часа.

Чл. 28. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) За положения от всеки член на екипажа или на обслужващия персонал труд се води отчетна форма за действително отработените часове съгласно приложение № 2.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Положеният извънреден и нощен труд се заплаща при условията и по реда на Кодекса на труда и/или на колективния трудов договор, освен ако не е предвидено друго в Кодекса на търговското корабоплаване.

Раздел V

Платен годишен отпуск

Чл. 29. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Всеки член на екипажа на морски кораб има право да ползва платен годишен отпуск в размери, установени в Кодекса на труда и подзаконовите актове по прилагането му и/или в колективен трудов договор в предприятието, но не по-малко от 2,5 календарни дни за всеки месец, отработен на борда на кораба.

(2) Членът на екипажа придобива право да ползва отпуска по ал. 1 след изтичане на

срока на непрекъснатата работа на борда на кораба съгласно трудовия договор.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) Работодателят осигурява допълнителен платен годишен отпуск в размер на броя отработени седмични почивки в случаите на отлагането им по чл. 88в, ал. 3 от Кодекса на търговското корабоплаване.

(4) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) При репатриране след изчерпване на всички компенсационни почивки и отпуски работодателят по своя преценка може да предостави или прекрати без съгласието на члена на екипажа ползването на допълнителен целеви отпуск за изчакване качване на кораб до 60 календарни дни последователно или с прекъсвания. Заплащането на този отпуск се изчислява на базата на основната работна заплата и допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер само за дните реално използван целеви отпуск.

(5) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Когато през време на ползването на отпуск по ал. 4 на член на екипажа бъде разрешен друг вид платен или неплатен отпуск, ползването на допълнителен целеви отпуск се прекъсва. Дните установен допълнителен целеви отпуск за изчакване качване на кораб не се считат за част от годишния отпуск и не се натрупват за календарната година или за следващата такава. Работодателят не начислява и не дължи парично обезщетение за непредоставен/неизползван допълнителен целеви отпуск за изчакване на кораб и такава не се начислява и изплаща и при прекратяване на трудовото правоотношение.

Чл. 29а. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) (1) Всеки мобилен работник има право на платен годишен отпуск в размер, не по-малък от 28 дни.

(2) Когато през време на ползването на платения годишен отпуск на мобилен работник бъде разрешен друг вид платен или неплатен отпуск, ползването на отпуска по ал. 1 се прекъсва.

Чл. 30. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите, когато член на екипажа или на обслужващия персонал е назначен за период по-кратък от една година или при прекратяване на договора, размерът на платения годишен отпуск се определя пропорционално на прослуженото време.

Чл. 31. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Платеният годишен отпуск се ползва от члена на екипажа след писмено разрешение от работодателя и след репатриране. При сумирано изчисляване на работното време платеният годишен отпуск се ползва след използване на компенсационните почивки в съответствие с установеното в действащото законодателство по чл. 88б от Кодекса на търговското корабоплаване.

(2) Искането се заявява пред работодателя не по-късно от 3 работни дни преди началото на ползването на отпуска по ал. 1.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Работодателят може да предостави ползването на платения годишен отпуск без съгласието на члена на екипажа в случаите на изтичане на договорената продължителност на непрекъснатата работа на борда на кораба.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодателят не може да задължава член на екипажа или на обслужващия персонал да ползва платен годишен отпуск извън мястото на репатриране, определено в трудовия договор.

Чл. 32. Не се считат за част от платения годишен отпуск:

1. официалните празници и почивните дни;
2. времето на временна или трайна неработоспособност;

3. кратките престои и/или ползването на компенсационни или друг вид почивки на брега;

4. участието в курсове за задължителна допълнителна подготовка по одобрени учебни програми;

5. времето за репатриране или прехвърляне за работа на друг кораб.

Чл. 33. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Възнаграждението за времето на ползване на платения годишен отпуск може да се изплати авансово по искане на члена на екипажа и обслужващия персонал или по реда на изплащане на трудовото му възнаграждение.

Чл. 34. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., бр. 19 от 2018 г.) (1) Страните по трудовото правоотношение не могат да договарят компенсиране на основния платен годишен отпуск или на част от него с парично обезщетение, освен в случаите на предсрочно прекратяване на трудовото правоотношение.

(2) Страните по трудовото правоотношение може да се споразумеят ползването на допълнителния платен годишен отпуск или на компенсаторните почивки да се замени изцяло или отчасти с изплащане на парично обезщетение.

(3) Паричното обезщетение в случаите по ал. 2 се изчислява на база на основното трудово и на допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер.

Чл. 35. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 от Кодекса на труда се изплаща и в случаите, когато към датата на прекратяване на трудовото правоотношение членът на екипажа или на обслужващия персонал няма придобито право на ползване на отпуск.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Правото на обезщетение по ал. 1 възниква, когато членът на екипажа или на обслужващия персонал е придобил най-малко един месец трудов стаж.

Раздел Va **(Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.)** **Трудово възнаграждение**

Чл. 35а. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) (1) С колективен и/или индивидуален трудов договор може да се определя различното съотношение между основната работна заплата и допълнителните или други трудови възнаграждения и плащания.

(2) Заплащането по чл. 88б, ал. 8 от Кодекса на търговското корабоплаване се извършва на базата на основното и допълнителни трудови възнаграждения с постоянен характер. При прекратяване на трудовото правоотношение преди компенсирането по чл. 88б, ал. 8 от Кодекса на търговското корабоплаване часовете над нормалната продължителност на работното време се заплащат на базата на основната работна заплата и допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер.

Чл. 35б. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) На членовете на екипажа и на обслужващия персонал се предоставят ежемесечни отчети за дължимите им плащания и платените суми, включително възнаграждения, допълнителни заплащания и за използвания обменен курс, когато плащанията са направени във/при различни от договорените валута или курс.

Чл. 35в. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., изм. и доп., бр. 19 от 2018 г.) Когато работодателят е забавил изплащането на месечното трудово възнаграждение на член на екипажа или на обслужващия персонал с повече от един месец, лицето може да се обърне за съдействие към органите на държавния пристанищен контрол.

Раздел VI

Социално-битови условия на борда на кораба

Чл. 36. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят е длъжен да осигури на членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораби, плаващи под българско знаме, минимални стандартни социално-битови условия за живот с цел да се гарантира здравето и благосъстоянието на лицата, работещи на кораба.

Чл. 37. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Корабопритежателят е длъжен:

1. (изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) да осигури снабдяване на борда на кораба с хранителни продукти и питейна вода според състава (в т.ч. религията и културните обичаи) на екипажа и на обслужващия персонал, времетраенето и характера на пътуването;

2. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) да предостави безплатна храна за периода на заетост на членовете на екипажа и на обслужващия персонал на борда на кораба.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., изм. и доп., бр. 19 от 2018 г.) Количеството, хранителната стойност, качеството и разнообразието на храната се съобразяват с физиологичните и санитарно-хигиенните норми за здравословно хранене съгласно Наредба № 23 от 2005 г. за физиологичните норми за хранене на населението (ДВ, бр. 63 от 2005 г.). Храната на борда на морските кораби и на пътническите кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, се приготвя от лица, притежаващи необходимата квалификация.

Чл. 38. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят осигурява, а капитанът организира поддържането в изправност на наличното корабно кухненско, хладилно и друго оборудване, осигуряващо принудителна вентилация, отопление, водоснабдяване на помещенията, използвани за хранене на екипажа и на обслужващия персонал, приготвяне на храната и съхраняване на хранителни продукти и питейна вода.

Чл. 39. Корабопритежателят е длъжен да осигури необходимата вентилация на спалните помещения и на помещенията за хранене, особено при плаване в тропически райони.

Чл. 40. Корабопритежателят осигурява наличие на отделни санитарни помещения за жени и мъже и необходимия достъп до тях.

Чл. 41. Не се допуска директна връзка между спалните и товарните помещения, както и между спалните помещения и машинното отделение.

Чл. 42. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Проверка за спазване на изискванията на чл. 37 и 38 на борда на морските кораби и на пътническите кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, се извършва при всяко зареждане с хранителни продукти и вода в пристанище, но не по-малко от веднъж месечно, от назначена от капитана на кораба комисия с председател – старши помощник-капитана на кораба, в която задължително участва и главният готвач.

(2) За резултатите от проверките по ал. 1 се представя писмен доклад до капитана.

(3) При констатиране на нарушения капитанът предприема необходимите мерки за

отстраняването им и уведомява корабопризежателя.

Чл. 43. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопризежателят е задължен да осигури на кораб, плаващ под българско знаме, недискриминационни условия на живот и работа на борда за всички членове на екипажа и на обслужващия персонал независимо от тяхната националност, раса, пол, религия, политически или други схващания и да им предоставя условия за осведомяване чрез радио- и телевизионни предавания и прожекции на видеофилми.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Корабопризежателят осигурява на борда на кораба:

1. подходящи условия и оборудване за отдых и възстановяване, включващо аудио-видео възпроизвеждащи устройства и носители, тихи игри и съоръжения за спортуване;

2. адекватен достъп до телефонни и интернет комуникации, където е възможно.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораб, намиращ се в българско пристанище, имат право на достъп без дискриминация до необходимите им услуги, в това число за спорт, отдых, възстановяване и при възможност - за удовлетворяване на религиозните им потребности.

(4) Браншовите организации на корабопризежателите съвместно със синдикалните организации изготвят списък, съдържащ информация за адресите на местата и лицата за контакти за получаване на необходимите услуги по ал. 3 в пристанищата.

Чл. 44. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопризежателите и браншовите организации са длъжни периодично да провеждат съвместни проверки за спазване на условията по чл. 43 за задоволяване нуждите на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 45. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопризежателят разработва, приема и прилага процедура за реда за разглеждане и решаване във възможно най-кратък срок на жалби и сигнали, постъпили от членове на екипажи и на обслужващия персонал, от браншови синдикални и работодателски организации.

Чл. 45а. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., отм., бр. 19 от 2018 г.).

Раздел VII

Задължения на работодателя при болест и злополука

Чл. 46. (1) (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) На членовете на екипажа и на обслужващия персонал се предоставят без заплащане:

1. медицинско обслужване;

2. основни зъболекарски услуги;

3. достъп до необходимите лекарства и медицинско оборудване в съответствие с разпоредбите на Наредба № 9 от 2003 г. за медицинското обслужване на корабите (обн., ДВ, бр. 17 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 26 от 2006 г.).

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите на необходимост членовете на екипажа и на обслужващия персонал имат право да посетят квалифицирано медицинско лице в пристанището, където се намира корабът.

Чл. 47. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация" извършва ежегодна проверка на борда на всеки кораб за наличието и правилното съхраняване на лекарствата и медицинското оборудване в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 2003 г. за медицинското обслужване на корабите.

Чл. 48. Работодателят осигурява на борда на кораба списък на радиостанциите, чрез

които може да се получат медицински съвети.

Чл. 49. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В случаите на временна неработоспособност поради общо заболяване, трудова злополука или професионална болест членовете на екипажа и на обслужващия персонал получават парично обезщетение.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Обезщетението за временна неработоспособност поради трудова злополука се дължи на члена на екипажа или на обслужващия персонал и когато трудовата злополука е настъпила по време на пътуването му до кораба и до приключване на репатрирането му.

(3) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Обезщетение се дължи и в случаите на трайно намалена работоспособност или смърт на член на екипажа на морски кораб, настъпили поради общо заболяване, трудова злополука или професионална болест.

Чл. 50. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Определено от капитана лице отразява в отчетната форма за работното време на членовете на екипажа и на обслужващия персонал случаите на временна неработоспособност поради общо заболяване.

Чл. 51. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Не се дължи обезщетение за трудова злополука в случаите по чл. 46, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, както и в случаите на злополука, причинена вследствие на болест или недъг, укрити от члена на екипажа или на обслужващия персонал в момента на започването на работа на борда на кораба.

Чл. 52. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодателят поема разходите за неотложна медицинска помощ и лечение, включително хоспитализиране на член на екипажа или на обслужващия персонал в чуждо пристанище, докато състоянието му позволи възстановяване на работа или репатриране. Задължението е за период не по-дълъг от 4 месеца, освен ако в трудовия договор са уговорени по-благоприятни условия за пострадалото лице.

Чл. 53. Капитанът предприема мерки за запазване и връщане вещите на пострадалото лице в мястото на репатриране.

Чл. 54. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., доп., бр. 19 от 2018 г.) Работодателят поема разноските по погребението в случай на смърт на член на екипажа или на обслужващия персонал, настъпила на борда на кораба или на брега по време на изпълнението на трудовия договор.

Чл. 54а. (1) (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., предишен текст на чл. 54а, изм., бр. 19 от 2018 г.) Работодателят сключва подходяща застраховка за покриване изцяло на възможни непредвидени разходи за лечение и обезщетения, произтичащи от чл. 46, чл. 49, ал. 1 и 2, чл. 52 и 54.

(2) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) В съответствие със Стандарт А4.2.1, ал. 8 от Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г. работодателят сключва застраховка за покриване на възможни непредвидени разходи за обезщетения, произтичащи от чл. 49, ал. 3.

(3) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Документът, удостоверяващ наличието на валидна застраховка по ал. 2, се съхранява на борда на кораба заедно с превод на английски език и трябва да съдържа информацията, посочена в Приложение А4-І към Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г. Копие от документа се поставя на видно и достъпно за членовете на екипажа място на борда на кораба. Когато работодателят е сключил повече от една застраховка по ал. 2 с един или повече застрахователи, копия от всички документи, удостоверяващи наличието на такива застраховки, се поставят на видно и достъпно за членовете на екипажа място на борда на кораба.

(4) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Предсрочно прекратяване на застраховката по ал. 2 се допуска само в случай че застрахователят е уведомил Изпълнителна агенция "Морска администрация" поне 30 дни по-рано.

(5) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Застрахователят, предоставящ покритието по ал. 2, е длъжен да уведоми Изпълнителна агенция "Морска администрация" за изтеклата валидност или предсрочното прекратяване на застраховката.

(6) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работодателят е длъжен предварително да уведоми членовете на екипажа, че срокът, за който застраховката по ал. 2 е сключена, изтича или че същата ще бъде предсрочно прекратена.

(7) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Искането за изплащане на обезщетение по ал. 2 в случай на трайно намалена работоспособност може да бъде отправено от заинтересования член на екипажа или от упълномощено от него лице, а в случаите на смърт – от наследниците му по закон или по завещание.

(8) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Обезщетението по ал. 2 се изплаща в пълен размер и незабавно след разглеждане на искането. По изключение, когато характерът на трайно намалената работоспособност не позволява да се определи окончателният размер на дължимото обезщетение, в полза на члена на екипажа могат да се извършат едно или повече частични плащания с цел да се избегне изпадането му в затруднено положение.

(9) (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Изплащането на обезщетение по ал. 2 се удостоверява с документ, изготвен съгласно образаца, съдържащ се в Приложение В4-1 към Кодекса към Морската трудова конвенция от 2006 г.

Раздел VIII

(Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.)

Разглеждане на жалби на борда на кораб

Чл. 54б. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г., доп., бр. 89 от 2019 г.) На всеки кораб, плаващ под българско знаме, работодателят има задължение да приеме и да установи писмени процедури за разглеждане на индивидуални жалби на борда на кораба. Процедурите имат за цел справедливо, ефективно и бързо обработване на всяка жалба, подадена от член на екипажа или на обслужващия персонал, срещу евентуални нарушения на изискванията на Морската трудова конвенция от 2006 г. – за морски кораби, или на Европейското споразумение относно определени аспекти на организацията на работното време в сектора на вътрешния воден транспорт, сключено от Европейския съюз за речно корабоплаване (ЕВУ), Европейската организация на речните превозвачи (ЕСО) и Европейската федерация на работниците от транспорта (ЕТФ) – за кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, или на Споразумението във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда, сключено на 21 май 2012 г. между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския

съюз (COGESA), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз (Europeche).

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Забранява се всяка форма на преследване на членовете на екипажа или на обслужващия персонал за подаване на жалби.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Всеки член на екипажа и на обслужващия персонал има право да предяви правата си по съдебен ред по предмета на жалбата съобразно действащото българско законодателство.

Чл. 54в. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) (1) Установените на борда на кораба писмени процедури трябва да осигуряват вземането на решение по жалбите на възможно най-ниско ниво, като предвиждат следното:

1. жалбите първо да се отправят до прекия ръководител на подаващия жалбата член на екипажа;

2. прекият ръководител предприема мерки и действия за разрешаване на проблема в рамките на определените в процедурите срокове, съответстващи на сериозността на разглежданите проблеми.

(2) Процедурите не трябва да ограничават правото на членовете на екипажа да подават жалби директно до капитана и ако те считат за необходимо – до работодателя, до Изпълнителна агенция "Морска администрация" и до Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда". Ако прекият ръководител не може да разреши проблема по задоволителен за члена на екипажа начин, последният може да се обърне към капитана, който трябва да се заеме със случая лично.

(3) Процедурите за разглеждане на жалби на борда на кораба включват правото на члена на екипажа да бъде придружаван или представляван по време на разглеждането на подадената от него жалба, както и правото на защита срещу евентуалното му преследване за подаване на жалби.

(4) На борда на кораба се води регистър на всички подадени жалби. Решенията по подадените жалби се съставят в писмен вид и копия от тях се предоставят на съответния член на екипажа, подал жалбата.

(5) Ако дадена жалба не може да бъде разрешена на борда, въпросът се отнася до работодателя, който в определения съгласно вътрешните процедури срок взема решение по въпроса, когато това е подходящо, в консултации със съответните членове на екипажа или с други лица, които могат да ги представляват по закон.

(6) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) На всички членове на екипажа и на обслужващия персонал, наети на борда на кораб, плаващ под българско знаме, в допълнение към копие от моряшкия трудов договор се предоставя и копие от приложимите на борда на кораба процедури за разглеждане на жалби.

(7) Писмената процедура съдържа задължително следните реквизити:

1. актуален адрес и координати за контакт на работодателя, на Изпълнителна агенция "Морска администрация" и на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда";

2. името на лицето или лицата на борда на кораба, които могат поверително да предоставят на членовете на екипажа безпристрастни съвети относно техните жалби и да ги подпомогнат по друг начин при прилагането на процедурите за подаване на жалби;

3. адрес и координати за контакт с компетентния орган в държавата, в която живее членът на екипажа, в случай че на борда на кораба има наети чужди граждани.

Глава трета

ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Раздел I

Задължения на корабоприитежателя

Чл. 55. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабоприитежателят отговоря за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и социално-битово обслужване на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

(2) Капитанът на кораба като представител на корабоприитежателя отговаря за изпълнението на изискванията по ал. 1.

Чл. 56. Корабоприитежателят набелязва целите и приема политика по осигуряване на безопасността и здравето при работа и социално-битовите условия на лицата на борда на кораба след консултации със синдикалните организации в предприятието, ако има такива, относно:

1. (изм. и доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) ефективното взаимодействие между корабоприитежателя и членовете на корабните екипажи и на обслужващия персонал при разработване и прилагане на мерки за подобряване на здравословните и безопасни условия на труд;

2. осигуряването на съответни механизми за преглед на ефективността на взетите мерки;

3. (изм. и доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) осигуряването на подходящи механизми за осъществяване на постоянни консултации между корабоприитежателите, синдикалните организации в предприятието, ако има такива, и членовете на корабните екипажи и на обслужващия персонал по отношение на осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, както и други въпроси от взаимен интерес.

Чл. 57. (1) Корабоприитежателят осигурява необходимите ресурси, приема програми за достигане на набелязаните цели и създава организация за прилагането им в съответствие с политиката по чл. 56.

(2) Корабоприитежателят въвежда процедури за прилагане на политиката, включително относно взаимоотношенията с бреговите служби и други лица, намиращи се временно на борда на кораба.

Чл. 58. (1) Корабопритежателят осигурява писмени процедури, експлоатационни инструкции, инструкции за безопасност и здраве при работа и друга документация на борда на кораба, необходима за безопасната му експлоатация.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) На борда на кораба, включително във всяка каюта и в салета, трябва да има и инструкции и процедури на корабопритежателя за използване на аварийно-спасителните средства и методи за оцеляване по време на плаване, написани ясно и разбираемо и илюстрирани, когато е възможно.

Чл. 59. Корабопритежателят планира, подготвя и създава организация за изпълнение на дейностите на борда на кораба по начин, който:

1. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) не създава риск за здравето, живота и безопасността на членовете на екипажа и на обслужващия персонал при използването на материалите и продуктите;

2. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) защитава и предпазва членовете на екипажа и на обслужващия персонал от вредното влияние на химикали, физични и биологични агенти при прилаганите методи на работа.

Чл. 60. (1) Корабопритежателят извършва оценка на риска на борда на всеки кораб в съответствие с Наредба № 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (ДВ, бр. 47 от 1999 г.) и предприема мерки за ограничаването му след обсъждане в корабните групи по условия на труд.

(2) Корабопритежателят извършва и цялостна оценка на риска на всички кораби и на бреговата администрация, отчитайки оценките по ал. 1, и предприема мерки за ограничаването му след обсъждане в комитета по условия на труд.

(3) (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Корабопритежателят при извършването оценка на риска във връзка с управлението на безопасността и здравето при работа следва да се позовава на съответната статистическа информация от неговите кораби, както и на предоставената от компетентната власт обща статистическа информация.

Чл. 61. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят организира периодични проверки, свързани с безопасността на корабите, включващи проверка на работните места, инструментите, оборудването, съоръженията, механизмите и други, имащи отношение към здравословните и безопасни условия на труд на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 62. (1) Корабопритежателят разработва процедури за реда за действие и уведомяване при настъпили трудови злополуки, аварии и инциденти.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.).

(3) Корабопритежателят разследва всички трудови злополуки, аварии и инциденти на борда на кораба, като анализира причините за настъпването им и предприема действия за превенция за недопускането им.

Чл. 63. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят осигурява на борда на кораба необходимото работно облекло, специално работно облекло и лични предпазни средства за всички членове на екипажа и на обслужващия персонал, както и животоспасяваща и спасителна екипировка съгласно приложимите за съответния тип кораб правила и изисквания на международните договори, по които Република България е страна, или на вторичното право на Европейския съюз.

Чл. 64. Корабопритежателят назначава длъжностни лица в бреговата си администрация, които го подпомагат при изпълнение на задълженията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 65. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят осигурява на членовете на екипажа и на обслужващия персонал преди качване на борда на кораба провеждането на инструктаж за рисковете, свързани с тяхната работа, включително тренировки на борда на кораба, насочени към всекидневната експлоатация на кораба и действията за работа в аварийни ситуации.

Чл. 66. Корабопритежателят създава в съответствие със Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) комитет по условия на труд, в чийто състав се включват равен брой представители на работниците и служителите и на корабопритежателя, преминали обучение съгласно Наредба № 4 от 1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията (обн., ДВ, бр. 113 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 85 от 2000 г.).

Чл. 67. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят създава група по условия на труд на всеки кораб с екипаж от 5 или повече души, в чийто състав се включват представители на членовете на екипажа и на обслужващия персонал и представители на корабопритежателя, преминали обучение.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.).

Чл. 68. Корабопритежателят осигурява условия за изпълнение на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд, като:

1. изпълнява предписанията на компетентните органи;
2. осигурява достъп на членовете на групата и на комитета по условия на труд до всички работни места на борда на кораба;
3. допуска със съгласието на членовете на екипажа провеждане на интервюта и анкети за здравето и безопасността при работа от представители на комитета и на групата по условия на труд;
4. предоставя на капитана и на членовете на групата и на комитета по условия на труд информация, свързана със здравето и безопасността по време на плаване и с характера на извършваната работа;
5. осигурява време за обучението на членовете на групата и на комитета по условия на труд;
6. осигурява възможност на членовете на групата и на комитета по условия на труд в рамките на работното им време да упражняват своите функции.

Раздел II

Задължения на капитана

Чл. 69. Капитанът е отговорен за прилагането на политиката на корабопритежателя по чл. 56.

Чл. 70. Капитанът осигурява:

1. условия за извършване на работата, включващи и предприемане на мерки за предотвратяване на трудови злополуки и професионални болести на членовете на екипажа и на други лица, извършващи трудова дейност на борда на кораба;
2. наблюдение и контрол на всяка рискова дейност, изискваща съвместна работа на членовете на екипажа;
3. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) необходимите почивки на членовете на екипажа и на обслужващия персонал по време на работа;
4. наличието на борда на кораба на процедури и инструкции за осъществяване на всяка дейност или работа, корабни планове, правила за безопасна работа и друга

информация, необходима за безопасното им осъществяване;

5. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) документите по т. 4 да бъдат поставени на подходящи места с оглед ползване от членовете на екипажа и на обслужващия персонал по време на работа;

6. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) необходимото време за обучение на членовете на екипажа и на обслужващия персонал по здравословни и безопасни условия на труд;

7. провеждането на всички планирани тренировки на борда на кораба на необходимите интервали от време;

8. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) участието на членовете на екипажа и на обслужващия персонал в тренировките по процедурите за действие при непредвидени обстоятелства;

9. прилагането на система от разрешителни за работа при извършване на работа на борда на кораба, свързана с висока степен на риск.

Чл. 71. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Капитанът издава разпореждания и инструкции на ясен и разбираем език за членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 72. Капитанът е длъжен да организира разследването на всички трудови злополуки, аварии и инциденти и да уведомява незабавно корабоприитежателя и съответните компетентни органи.

Чл. 73. Капитанът провежда периодично най-малко веднъж месечно заседания с групата по условия на труд за обсъждане на докладите, становищата и предложенията на групата и осигурява изпълнението на приетите мерки.

Чл. 74. (1) Капитанът осигурява съхраняването на определените за това места и поддържането в изправност на животоспасяващата и спасителната екипировка и оборудването за действие при непредвидени обстоятелства.

(2) Екипировката и оборудването се проверяват редовно от капитана или от определени от него лица, включително преди отплаване и по време на плаване.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Капитанът е длъжен да осигури членовете на екипажа и на обслужващия персонал да бъдат обучени за правилното и безопасно използване на екипировката и оборудването и за действията при ситуации, застрашаващи живота и здравето.

Раздел III

Задължения на членовете на екипажа и на обслужващия персонал

(Загл. доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Чл. 75. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При изпълнение на трудовите си задължения членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни да спазват изискванията за здравословни и безопасни условия на труд с оглед осигуряване на безопасността и здравето на всички лица на борда на кораба.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При бедствия, инциденти и при други непредвидени обстоятелства членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни да взаимодействат помежду си за оказване на помощ.

Чл. 76. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал участват чрез групата по условия на труд в обсъждането и актуализирането на инструкциите и процедурите за безопасна работа на борда на кораба.

Чл. 77. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При възникване на опасност за живота и

здравето на член на екипажа или на обслужващия персонал при извършване на трудова дейност той преустановява незабавно работата си и уведомява прекия си ръководител.

Чл. 78. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни:

1. да изпълняват всички предписания на контролните органи по здравословни и безопасни условия на труд и приетите мерки, предложени от групата и комитета по условия на труд;

2. да използват специалното работно облекло и личните предпазни средства по предназначение;

3. да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възложените задачи, и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.

Чл. 79. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Освен в случай на аварийна ситуация членовете на екипажа и на обслужващия персонал не трябва да премахват или преместват средствата за безопасност или друго оборудване или приспособление, осигуряващо тяхната или на други лица защита.

Чл. 80. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал не трябва да осъществяват дейност на борда на кораба, за която не притежават необходимата квалификация и правоспособност, когато такава се изисква или която не е включена в служебните им задължения.

Чл. 81. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни да участват активно и отговорно в обучението и тренировките за безопасни действия при аварийни ситуации и непредвидени обстоятелства.

Раздел IV

Групи по условия на труд

Чл. 82. Групата по условия на труд приема вътрешни правила за работа, съобразени с изискванията на ЗЗБУТ.

Чл. 83. (1) Групата подпомага изпълнението на политиката и програмите на корабоприетателя за здравословни и безопасни условия на труд.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал чрез групата въздействат за спазване и за подобряване на здравословните и безопасни условия на труд на борда на кораба.

Чл. 84. Групата:

1. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) подпомага корабоприетателя при разработването и актуализирането на приложимите мерки за превенция на рисковете и за създаване на здравословни и безопасни условия на труд на членовете на екипажа и на обслужващия персонал;

2. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) улеснява сътрудничеството между членовете на екипажа и на обслужващия персонал и корабоприетателя относно методите, способите и средствата за създаване и подобряване на здравословните и безопасни условия на труд;

3. подпомага корабоприетателя за разпространяване на информация за здравословните и безопасни условия на труд;

4. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) осигурява запознаването на членовете на екипажа и на обслужващия персонал с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на дейностите на борда на кораба;

5. предлага предприемането на действия по отношение на опазване здравето и

безопасността при работа;

б. проучва докладите за разследване на обстоятелствата и причините за трудови злополуки, професионални болести, катастрофи, аварии и други и дава препоръки на корабоприитежателя.

Чл. 85. Групата може да извършва консултации с комитета по условия на труд при корабоприитежателя, длъжностните лица по безопасност и здраве, професионалните организации на корабоприитежателите и организациите на работниците и служителите от морския и речния транспорт по здравословни и безопасни условия на труд за упражняване на задълженията им.

Чл. 86. (1) За всяко заседание на групата се съставя протокол, който се съхранява на борда на кораба.

(2) Копие от протокола се изпраща на корабоприитежателя.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Протоколите се предоставят за сведение на членовете на екипажа и на обслужващия персонал на кораба.

Чл. 87. Корабоприитежателят и капитанът уведомяват групата за планираното изменение на всяка дейност, осъществявана на борда на кораба, която има отражение върху здравето и безопасността.

Чл. 88. Корабоприитежателят предоставя на групата информация за рисковете и потенциалните опасности на борда, включително за рисковете, произтичащи от превозите на опасни товари.

Чл. 89. Членовете на групата осъществяват своите функции и провеждат своите заседания в рамките на работното им време след съгласуване с капитана на кораба.

Чл. 90. Членовете на групата осъществяват функциите, възложени им със ЗЗБУТ, които включват и:

1. извършване на проверки на работните места на борда на кораба;
2. (доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) разследване и изясняване на постъпили сигнали от членове на екипажа или на обслужващия персонал;
3. (изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) участие в разследването на трудови злополуки;
4. наблюдаване на резултатите от подобрителните мерки, приети от групата.

Чл. 91. Капитанът е длъжен да предоставя на членовете на групата необходимата за осъществяване на задълженията им документация.

Раздел V

Докладване на трудови злополуки, аварии и пожари на борда на кораба

Чл. 92. Корабоприитежателят уведомява компетентните органи за трудовите злополуки, аварията и пожарите, възникнали на борда на кораба.

Чл. 93. (Доп. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г., изм., бр. 19 от 2018 г.) Установяването, разследването, регистрирането и отчитането на трудовите злополуки на борда на кораба се извършват в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 57, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване и при спазване на указанията на Международната организация на труда (МОТ), като се цели свеждане до минимум на възможността от повторно възникване на подобна злополука.

Чл. 94. (1) Причините за всички възникнали на борда на кораба злополуки задължително се разследват от вътрешна комисия, назначена от капитана в съответствие с

приета от корабоприетеля процедура и при възможност включваща длъжностно лице по здравословни и безопасни условия на труд.

(2) В състава на комисията задължително участва капитанът на кораба.

Чл. 95. (1) Комисията изготвя доклад за злополуката.

(2) Капитанът на кораба предава доклада по ал. 1 на групата по условия на труд и на корабоприетеля.

Чл. 96. (1) Докладите за възникнали трудови злополуки се обсъждат на заседанията на групата, като се приемат и предлагат на корабоприетеля необходимите мерки за намаляване на опасността от повторно възникване на злополуките.

(2) При необходимост корабоприетелят преразглежда и допълва инструкциите и процедурите за безопасност, отчитайки заключенията от разследването.

Раздел VI

Разрешителни за работа

Чл. 97. (1) Разрешително за работа се издава за извършване на следните дейности с висока степен на риск съгласно приложение № 4:

1. работа с опасни товари;
2. влизане и работа в затворени и ограничени пространства;
3. заваръчни и други огневи работи;
4. работа на височина и зад борд;
5. работа с преносими ръчни електрически и механични инструменти и осветителни тела във взривоопасна и пожароопасна среда;
6. работа с опасни и дразнещи вещества и йонизиращи лъчения.

(2) Корабоприетелят може да предвиди и други рискови дейности, изискващи издаване на разрешителното по ал. 1.

Чл. 98. Разрешителното се издава от капитана на кораба и описва работата, която ще бъде извършена, както и предварителните мерки, които трябва да бъдат предприети, необходимите проверки за установяване, контролиране и отстраняване на рисковете и процедурата за действие при възникване на опасност в случай на инциденти.

Чл. 99. Разрешителното се попълва и подписва от лицето, натоварено с работата, и от определено от капитана лице.

Чл. 100. При възникване на непредвиден риск работата незабавно се преустановява, предприемат се необходимите мерки за минимизиране на непредвидения риск и задължително се предприемат действия по издаване на ново разрешително.

Чл. 101. При невъзможност за приключване на работата в срока на разрешителното работата се прекратява и се предприемат действията по издаване на ново разрешително.

Раздел VII

Общи изисквания по здравословни и безопасни условия на труд на борда на кораба

Чл. 102. Палубите, преградите, таваните и други повърхности в работните райони трябва да са чисти, боядисани и поддържани в съответствие с хигиенните стандарти.

Чл. 103. С оглед избягване на злополуки членовете на екипажа са длъжни да отстраняват незабавно:

1. всички забелязани от тях неизправности в оборудването и обзавеждането;
2. разлети масла, горива или други течности;
3. лед, сняг, киша и кал.

Чл. 104. (1) Работа с азбест и азбестосъдържащи материали се забранява.

(2) При повреда на съдържащи азбест панели, обшивки и др. членовете на екипажа са длъжни незабавно да предприемат действия за неутрализиране на зоната на вредността за избягване на рисковете от попадане на азбестови влакна във въздуха и поглъщането им от членовете на екипажа.

Чл. 105. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни при забелязване на неизправности в електрически уредби, инсталации и съоръжения да уведомят вахтения механик за предприемане на мерки и за извършване на необходимите ремонти.

Чл. 106. Указателните табели, знаците, маркировките, надписите и инструкциите на борда на кораба се поддържат винаги чисти и четливи.

Чл. 107. Тежки предмети, включително поставените високо над нивото на палубата, се закрепват и осигуряват срещу клатене на кораба.

Чл. 108. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал при преминаване през врати и люкове са длъжни да ползват обезопасителните им механизми и устройства.

Чл. 109. Фалшбордът и леерните устройства трябва да се поддържат в изправно състояние за предпазване от падане зад борд и дренажните отвори да се почистват редовно за бързо оттичане на водата.

Чл. 110. (1) Пътищата, проходите и изходите на борда на кораб, които се използват за аварийни, трябва да бъдат лесно достъпни и осветени по всяко време за бърза евакуация към откритите палуби и спасителните средства, като заключените врати се отварят незабавно за осигуряване преминаването на членовете на екипажа и спасителните екипи.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Аварийните пътища, проходи и изходи се обозначават и маркират в съответствие с изискванията на:

1. Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море от 1974 г. (SOLAS), както е изменена с Протокола от 1988 г., изготвена в Лондон на 1 ноември 1974 г., ратифицирана с указ – ДВ, бр. 61 от 1983 г. (обн., ДВ, бр. 12 от 2005 г.; изм., бр. 16, 17, 19, 20, 22, 23 и 24 от 2017 г.), глава II–2, правило 20 и глава III, правила 9.2.2 и 9.2.3 – за морски кораби, и

2. Директива на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за установяване на техническите изисквания за плавателни съдове по вътрешни водни пътища и за отмяна на Директива 82/714/ЕИО (2006/87/ЕО) на Съвета, както е изменена (ОВ, българско специално издание, Глава 07, Том 18, стр. 0263 – 0265) (Директива 2006/87/ЕО) – за кораби, плаващи по вътрешни водни пътища.

Раздел VIII

Предотвратяване на трудови злополуки на борда на кораба

Чл. 111. При маневри по швартоване или заставане на котва членовете на екипажа

трябва да се намират на възможно най-безопасното за тях място от въжетата за избягване на увреждане при нарушаване целостта на въжетата.

Чл. 112. Членовете на екипажа трябва да стоят извън обсега на повдигнати товари.

Чл. 113. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Отпадъците на борда на кораба се съхраняват на определените и обозначени за това места за избягване на потенциален риск за здравето и безопасността на членовете на екипажа и на обслужващия персонал и възникване на пожар на борда на кораба.

(2) Отпадъци, парцали и други материали, напоени с бои, горива и масла, се съхраняват отделно.

Чл. 114. Аерозолните материали не трябва да се използват или поставят в близост до открит пламък или други топлинни източници, дори когато опаковката им е празна.

Чл. 115. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа на морски кораби трябва да бъдат своевременно ваксинирани в зависимост от рисковете в района на плаване.

(2) При плаване към пристанище, където има регистрирани случаи на малария, преди навлизане, по време на престоя и след напускане на пристанището се приемат антималярични медикаменти.

Раздел IX

Употреба на опасни вещества и химически продукти

Чл. 116. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал ползват и съхраняват опасни вещества по начин, предотвратяващ риска от отравяния и пожари.

Чл. 117. На достъпно място на борда на кораба се поставя информационен бюлетин за безопасното използване на опасните вещества (MSDS).

Чл. 118. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Опасните вещества трябва да се съхраняват в заключени и вентилирани помещения в оригиналните им опаковки, а при невъзможност - в специално надписани опаковки, за избягване вероятността от възникване на инциденти.

Чл. 119. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) При работа с химическите продукти членовете на екипажа и на обслужващия персонал спазват инструкциите на производителя и ползват лични предпазни средства, включително за предпазване на очите.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал използват химически продукти само при наличие на обозначение за съдържанието им.

Чл. 120. При употребата на химически продукти, като минерални масла, естествени разтворители, греси и други, членовете на екипажа са длъжни да ползват предпазни ръкавици и предпазни кремове за защита на кожата и средства за измиване след употреба.

Раздел X

Предпазване от запалвания и пожари

Чл. 121. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) На борда на кораба трябва да има необходимата противопожарна екипировка и оборудване в съответствие с изискванията на SOLAS – за морски кораби, и на Директива 2006/87/ЕО – за кораби, плаващи по вътрешните водни пътища.

Чл. 122. (1) Противопожарната екипировка и оборудване се съхраняват на определените за това места, периодично се изпитват и се поддържат в добро работно състояние за незабавна употреба.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал трябва да са запознати с местонахождението на противопожарната екипировка и оборудване и с инструкциите за употребата им.

(3) Преди отплаване на кораба съответното длъжностно лице проверява наличието на необходимия брой пожарогасители и другото преносимо противопожарно оборудване.

Чл. 123. Тютюнопушенето на борда на кораба се разрешава само на определените за това места.

Чл. 124. Забранява се тютюнопушенето в спалните помещения.

Чл. 125. Забранява се сушенето на облекла, кърпи, постелъчни принадлежности и др. в машинните и котелните помещения.

Раздел XI

Електрически уредби и съоръжения

Чл. 126. (1) Достъп до електрически уредби и съоръжения имат само лицата, притежаващи необходимата правоспособност, съгласно изискванията на наредбата по чл. 87, ал. 1 КТК.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни да уведомяват незабавно лицата по ал. 1 за всички откази и повреди в електрическото оборудване за предприемане на необходимите мерки.

Чл. 127. Повредените противовлажни или взривобезопасни осветителни тела се подменят от лицата по чл. 126, ал. 1.

Чл. 128. Не се допуска ползването на преносими отоплителни електрически уреди на борда на кораба.

Чл. 129. Всички лични електрически уреди на лицата на борда на кораба трябва да бъдат свързани към електрическата мрежа със стандартни накрайници.

Чл. 130. Не се допуска последователното свързване на удължители с разклонители за захранване на няколко консуматора от една точка.

Чл. 131. Когато членовете на екипажа използват ръчни преносими електрически инструменти и лампи, те трябва да се убедят, че гъвкавите кабели, минаващи през врати, отвори, капаци и др., са защитени от повреда при затварянето им.

Раздел XII

Работни облекла, специални работни облекла и лични предпазни средства

Чл. 132. (1) Корабопритежателят осигурява работното и специалното работно облекло и личните предпазни средства съобразно с естеството и характера на работа на борда на кораба, вида на превозвания товар и в съответствие с Наредба № 3 от 2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място (ДВ, бр. 46 от 2001 г.).

(2) За работа с биологични агенти или опасни химически продукти се осигуряват съответно специално работно облекло и лични предпазни средства.

(3) Членовете на екипажа, работещи в помещения с високи експозиции на шумово натоварване, ползват антифони, специални борчета и други лични предпазни средства.

(4) Членовете на екипажа, работещи в условия на опасност от кислородна

недостатъчност или с отровни, опасни или дразнещи вещества, прах или газове, използват предпазни средства за защита на дихателните органи в съответствие с вида, количествата и концентрациите на вредностите в работната среда.

(5) Членовете на екипажа, работещи на височина извън борда на кораба или на места с опасност от падане, ползват осигурителни въжета, сбруи, висящи столове и други предпазни средства.

Чл. 133. (1) За осигуряване на безопасност при работа на кораба членовете на екипажа трябва да носят подходящи обувки според вида на извършваната работа.

(2) При товарно-разтоварни операции членовете на екипажа ползват каски, обувки с метални бомбета и други лични предпазни средства.

Чл. 134. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Облеклата и предпазните средства се поддържат в изправност и се използват от членовете на екипажа и на обслужващия персонал по предназначение.

(2) Капитанът трябва периодично да проверява изправността на работното облекло, специалното работно облекло и личните предпазни средства, като при констатиране на неизправност или изтекъл срок на годност ги заменя с нови след одобрение на корабоприетеля.

(3) При установен изтекъл срок на годност диелектричните ръкавици, диелектричните боти, диелектричните килимчета и предпазните колани се заменят с нови.

Чл. 135. Групата по условия на труд организира периодични проверки на личните предпазни средства, работното облекло и специалното работно облекло.

Чл. 136. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал трябва да бъдат обучени и тренирани за правилната употреба на личните предпазни средства и облеклото по време на работа.

Раздел XIII

Обозначаване на рисковете

Чл. 137. За оповестяване на информация и за обозначаване на рисковете при работа на определени места се поставят забраняващи, предупреждаващи, задължаващи и указателни знаци в съответствие със SOLAS.

Чл. 138. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Превозваните на борда на кораба опасни товари трябва да бъдат обозначени в съответствие с изискванията на Международния кодекс за превоз на опасни товари по море (IMDG code), част от SOLAS, съответно – с изискванията на Европейското споразумение за международен превоз на опасни товари по вътрешните водни пътища (ADN), сключено в Женева на 26 май 2000 г., ратифицирано със закон – ДВ, бр. 9 от 2006 г. (ДВ, бр. 43 от 2008 г.), и правилата към него.

Раздел XIV

Корабна аварийна организация и аварийно оборудване

Чл. 139. (1) Корабоприетелят разработва корабни аварийни планове и аварийно разписание на учебни корабни тревоги в съответствие с приетите от Международната морска организация (ИМО) и МОТ конвенции и препоръки.

(2) Капитанът по време на плаване осигурява попълване и актуализиране на аварийното разписание по ал. 1.

Чл. 140. Организирането на тревогите се извършва при отчитане на метеорологичната

обстановка.

Чл. 141. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Капитанът определя времето за провеждане на тревогите с оглед всички членове на екипажа и на обслужващия персонал да вземат участие в тях възможно най-скоро след качването на кораба.

Раздел XV

Противопожарно оборудване, обучение и тренировки

Чл. 142. (1) На всеки кораб трябва да има схема за разположението на противопожарното оборудване, поставена на видно място.

(2) Схемата съдържа разположението на контролните станции на всяка палуба, разположението и типа на инсталираните противопожарни алармени сигнализации, противопожарните средства, средствата за достъп, информация за вентилационната, водопроводната и други системи на борда на кораба.

(3) Незабавно след качването на борда всички лица се запознават с разположението на противопожарните средства, с начините за използването им и с тяхната ефективност.

Чл. 143. Противопожарното оборудване се поддържа в изправност в съответствие с инструкциите на производителя и в готовност за ползване.

Чл. 144. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал докладват на отговорното лице за всеки случай на погрешна или случайна употреба на пожарогасител.

Чл. 145. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал преминават периодично тренировки за използване на:

1. всички типове преносими пожарогасители на борда;
2. автономни дихателни апарати;
3. пожарни шлангове с разпръсквачи;
4. противопожарни одеяла;
5. противопожарни облекла.

(2) Определени от капитана членове на екипажа преминават периодично тренировки за използване на:

1. наличните стационарни противопожарни системи, като използващи пяна или въглероден двуокис;
2. противопожарните помпи и др.

Чл. 146. (1) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Противопожарните тренировки се провеждат в пристанище и по време на плаване.

(2) Тренировките в пристанищата се провеждат в съответствие с инструкции, разработени и утвърдени от капитана на пристанището и капитана на кораба, при отчитане спецификата на противопожарните изисквания на територията на пристанището и на борда на кораба.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Противопожарните действия изискват пълно взаимодействие между членовете на различните команди в състава на екипажа и членовете на обслужващия персонал на кораба.

Чл. 147. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Противопожарните тренировки обхващат действията на членовете на екипажа и на обслужващия персонал при използване на всички налични противопожарни средства във всички помещения на борда на кораба.

Чл. 148. При провеждане на тренировки с използване на стационарната противопожарна система на борда на кораба работещите в машинното и котелното

отделение осигуряват работата на противопожарните помпи и пълно налягане на водата в противопожарните магистрали.

Раздел XVI

Превоз на опасни товари

Чл. 149. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Превозът на опасни товари по море се осъществява в съответствие с изискванията на IMDG code, а по р. Дунав - с правилата към ADN и на националното законодателство.

Чл. 150. Капитанът на кораба или определено от него лице са длъжни да се информират предварително от товародателя за специфичните свойства на товара и за рисковете и да запознаят членовете на екипажа с естеството на товара, с опасностите от него и необходимите предпазни мерки.

Чл. 151. (1) Капитанът на кораб, превозващ опасни товари, утвърждава подробен товарен план, в който се отбелязват разположението на опасните товари и тяхното идентифициране съобразно класа на товара.

(2) Копие от товарния план се предоставя:

1. на пристанищните власти - преди започване обработката на кораба;
2. на дежурния помощник-капитан - по време на обработката на кораба.

(3) По време на плаването на кораба товарният план се съхранява на мостика на кораба.

Чл. 152. Капитанът на кораба осигурява предприемането на незабавни защитни мерки за ограничаване на вредните последствия от разливи на опасни вещества.

Чл. 153. (1) При установяване на разливи на опасни товари или повреда на опаковката им работата незабавно се прекратява и се извършват измервания за наличието на вредности и опасности.

(2) Работата се възстановява след вземане на необходимите предпазни мерки от членовете на екипажа и след обезопасяване на товара.

Чл. 154. При превоз на опасни товари задължително се провеждат тренировки на членовете на екипажа за действия при инциденти с опасни товари в съответствие с разработените и утвърдени аварийни процедури.

Чл. 155. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Превозът на насипни товари по море се осъществява в съответствие с Международния кодекс за превоз на твърди насипни товари по море (IMSBC Code), а превозът на зърно – в съответствие с Международния кодекс за безопасен превоз на насипно зърно, части от SOLAS.

Чл. 156. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) С оглед опазване на живота и здравето на членовете на екипажа и на други лица използването на пестициди за обработка на товарите и корабите се извършва в съответствие със:

1. Препоръките на ИМО за безопасно използване на пестициди на кораб – за морски кораби;

2. Наредба № 112 от 2006 г. за специфичните изисквания при извършване на фумигация и обеззаразяване на площи, помещения и растителна продукция срещу вредители (ДВ, бр. 87 от 2006 г.) – за корабите, плаващи по вътрешните водни пътища.

Раздел XVII

Безопасен достъп до кораба

Чл. 157. (1) За осигуряване на безопасен достъп от кей, понтон или друг кораб до швартован кораб се поставя надеждно средство за преминаване - параден и щормови трап, които са съобразени с разположението на палубата, с размера, формата и максималния надводен борд на кораба.

(2) Определено от капитана лице от екипажа наблюдава и осигурява безопасното използване на средствата за достъп до кораба.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Качването и слизането от кораба, включително при използването на лодки, се осъществяват в съответствие с изискванията на SOLAS, съответно – на Директива 2006/87/ЕО, на подходящи и безопасни места.

Чл. 158. (1) Капитанът на кораба осигурява поддръжка на парадните и щормовите трапове в съответствие с изискванията на класификационните организации.

(2) Забранява се боядисването и обработването на корабните средства за достъп с цел прикриване на пукнатини или дефекти.

Чл. 159. Съоръженията за достъп до кея се поставят на определеното им място след швартоване на кораба и остават там, докато корабът е швартован. Капитанът на кораба осигурява достатъчно осветление на съоръженията за достъп и подходите към тях, включително допълнително обезопасяване с предпазна мрежа на трапа.

Чл. 160. На мястото, където трапът се прикрепва към борда на кораба, се осигурява спасителен пояс със самоактивираща се светлина и осигурително въже.

Чл. 161. На средствата за достъп се обозначават ясно максималният ъгъл на поставяне и максималното натоварване по отношение на броя на лицата и общото натоварване. Не се допуска извършване на товарно-разтоварни работи над средствата за достъп.

Раздел XVIII

Безопасно придвижване по кораба

Чл. 162. (1) Корабни съоръжения, които представляват препятствия и могат да са опасни за превозните средства, повдигащите устройства и хората, се обозначават ясно чрез оцветяване, маркиране или осветяване, а когато е необходимо, са с омекотителни облицовки.

(2) Всички палубни съоръжения или части от тях, както и съоръженията на височината на човешки ръст, които представляват опасност, трябва да бъдат боядисани в ярък, лесно забележим цвят, а когато е необходимо - се обозначават с предупредителни табели със съответни графични символи.

Чл. 163. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Подреждането на товара на палубата се съобразява с изискванията за безопасен достъп на екипажа, обслужващия персонал и пътниците до жилищните помещения, за безопасността на корабния екипаж при работа, за качването на пилоти и за достъп до корабното и аварийно-спасителното оборудване.

Чл. 164. При прогноза за лоша метеорологична обстановка се опъват допълнителни осигурителни въжета по откритите палуби.

Раздел XIX

Водонепроницаеми врати

Чл. 165. Водонепроницаемите врати с дистанционно управление се използват единствено от определените от капитана членове на екипажа, които се инструктират периодично и непосредствено преди използването им.

Чл. 166. (1) При използване на механично задвижваните водонепроницаеми врати, отварящи се и затварящи се дистанционно (от мостика или от друг пулт) и локално, членовете на екипажа уведомяват вахтения помощник-капитан непосредствено преди всяко отваряне и след всяко затваряне.

(2) При необходимост от пренасяне на товари през локално задвижвана водонепроницаема врата безопасното преминаване се осигурява най-малко от двама души от екипажа.

(3) От двете страни на водонепроницаемите врати на видно място се поставят инструкции с ясни указания за начина на безопасна работа с локалното им управление.

Чл. 167. (1) Забранява се преминаването през дистанционно задвижвана водонепроницаема врата, когато тя е в процес на затваряне или когато е задействана предупредителна сигнализация.

(2) В случаите по ал. 1 преминаването се осъществява през аварийните изходи, а на локалния пулт за управление се поставя предупредителна табела.

Раздел XX Осветление

Чл. 168. (1) На работните места на борда на кораба се осигурява естествено или изкуствено осветление, подходящо за извършваната дейност.

(2) Не се допуска влизането в неосветени или недостатъчно осветени зони на кораба.

Чл. 169. Преди употреба на преносимо осветление се проверяват закрепването и състоянието на осветителните тела, за да се осигури правилната и безопасна експлоатация.

Чл. 170. Всеки кораб трябва да е съоръжен с източник за аварийно осветление с достатъчна мощност, което автоматично се задейства при отказ или повреди в осветителните инсталации.

Раздел XXI Обезопасяване на товарните люкове и другите палубни отвори

Чл. 171. Товарните люкове и другите палубни отвори се обезопасяват, като се осигурява достатъчно място около тях за безпрепятственото им отваряне и затваряне.

Чл. 172. Механично, електро- или хидравличнозадвижваните люкови закрития се отварят и затварят само от членове на екипажа, в чиито задължения са включени тези операции.

Чл. 173. (1) Всички отвори, през които може да падне човек, се обозначават и обезопасяват с подходящи по форма и конструкция заграждения.

(2) Загражденията имат най-малко две успоредни перила, въжета или вериги, като най-горното перило, въже или верига се поставя на височина не по-малко от 1 метър над отвора. Заграждението, състоящо се от въже или верига, трябва да е снабдено с обтягащи средства, които поддържат въжето или веригата достатъчно опънати.

Раздел XXII

Достъп до товарните помещения и другите подпалубни пространства

Чл. 174. До товарните помещения и другите подпалубни пространства се осигурява безопасен достъп.

Чл. 175. (1) Всички съоръжения за достъп до товарните помещения и другите подпалубни пространства се проверяват периодично за състоянието им от определено от капитана лице, в това число непосредствено преди и след обработка на товар.

(2) Не се допуска ползване на трапове, перила, опори за крака или обтегателни средства, които създават опасност за живота и здравето на ползващите ги. Не се допуска ползване на въжени стълби за достъп до хамбарите.

(3) До отстраняване на неизправностите местата с неизправни съоръжения за достъп се обозначават с предупредителни табели.

Чл. 176. Отводнителните тръбопроводи (каналы) и подови сифони (шпигати) се проверяват и почистват редовно за осигуряване на осушаване, когато е необходимо за достъп до товарните помещения.

Раздел XXIII Влизане и работа в затворени или ограничени пространства

Чл. 177. Корабоприжателите осигуряват на членовете на екипажа обучение, инструкции и информация за влизане и работа в затворени или ограничени пространства, включващи най-малко:

1. познания за ситуациите, които е възможно да възникнат в пространството, и за безопасното поведение при престой и работа;
2. познания за последиците от съчетаването на рисковете при влизането в затворено или ограничено пространство и предпазните мерки, които се предприемат;
3. начин на използване и поддържане в изправност на екипировката и облеклото;
4. инструкции и обучение за спасителни действия.

Чл. 178. Не се разрешава достъп до затворени и ограничени пространства, които се считат за опасни за влизане в тях, до установяване на тяхната безопасност.

Чл. 179. (1) Преди влизане в затворено и ограничено пространство без използване на изолиращи дихателни средства се вземат следните предпазни мерки за осигуряване влизането и работата на членовете на екипажа:

1. извършване оценка на опасността в пространството, включително проверка на количеството кислород в атмосферата и на запалими/взривоопасни или токсични газове или пари, и провеждане на инструктаж от капитана или от определено от него компетентно лице за опасностите, представляващи сериозен риск за здравето или живота;
2. назначаване на отговорно лице от оперативното или управленско ниво за наблюдение, ръководство и контрол на дейността;
3. определяне на спасителен екип, който се ръководи от лицето по т. 2;
4. подготовка и обезопасяване на пространството за влизане;
5. спазване на процедурите за влизане в пространството, включително издаване на разрешително за работа;

б. осигуряване на непрекъсната вентилация на пространството; не се допуска използването на кислород под налягане за вентилиране.

(2) Оценката по ал. 1, т. 1 включва и потенциалните опасности, които могат да възникнат от съседни или прилежащи пространства.

(3) Проверката по ал. 1, т. 1 се осъществява от дистанция, а ако това е невъзможно, се предприемат допълнителни предпазни мерки за безопасно осъществяване на измерването.

Чл. 180. (1) При неотложна необходимост от влизане в пространство, в което е установена атмосфера с недостиг на кислород и/или с наличие на запалими/взривоопасни или токсични димове, газове или пари над граничните стойности, се прилагат допълнителни предпазни мерки, включващи и използването на изолиращи дихателни апарати.

(2) В случаите по ал. 1 капитанът разрешава влизането само ако е необходимо за отстраняване на техническа неизправност в пространството, за спасяване на човешки живот или за спасяване на кораба.

Чл. 181. Не се допуска самостоятелно влизане на член на екипажа в затворено и ограничено пространство и предприемане на самостоятелни действия по спасяване.

Чл. 182. Компетентното лице при извършване на оценката по чл. 179, ал. 1, т. 1 трябва да има необходимите теоретични знания и практически опит, придобити по процедура на корабопридетеля, включително за използване на средствата за измерване.

Чл. 183. Пространството трябва да се изолира и обезопасява за недопускане изтичането на опасни вещества чрез запушване на всички отвори, затваряне на клапани, вентили, шибри и др. Всички затварящи устройства се пломбират и/или обозначават за недопустимостта за отварянето им.

Чл. 184. (1) Вахтените лица на мостика, на палубата, в машинното отделение или в помещението за контрол на товара трябва да бъдат информирани преди всяко влизане в пространството.

(2) Отговорното лице по чл. 179, ал. 1, т. 2 отговаря за поставянето на предупреждаващи табели на управляващите устройства на вентилацията, електрическото оборудване, клапаните и др.

Чл. 185. При влизане в затворено и ограничено пространство се прекратяват всякакви операции.

Чл. 186. След влизането в затвореното и ограничено пространство по време на работата периодично се осъществяват проверки на атмосферата на различни нива по височина.

Чл. 187. (1) Ако по време на работа възникнат непредвидени обстоятелства, създаващи риск, работата се преустановява и работещите незабавно напускат пространството.

(2) В случаите по ал. 1 разрешителното за работа се отменя, обстановката се оценява отново и новото разрешително за работа се издава в съответствие с направената нова оценка.

Чл. 188. (1) След изтичането на периода на валидност на разрешителното за работа работещите напускат пространството.

(2) В случай че периодът на валидност на разрешителното за работа изтече и работата не е завършена, след напускане на работещите вентилацията се спира за период 10 минути, извършва се нова проверка на атмосферата в затвореното и ограничено пространство и се издава ново разрешително за работа.

Чл. 189. Осветлението на пространството трябва да е достатъчно за създаване на

условия за безопасно извършване на работите.

Чл. 190. До входа на пространството се поставя спасителното оборудване.

Чл. 191. На входа на пространството дежури най-малко едно лице от спасителния екип, наблюдаващо безопасността на действията по влизане, работа и излизане на работещите в пространството.

Чл. 192. Броят на работещите в пространството трябва да бъде съобразен с оглед безопасното извършване на работата и възможността за спасяването им.

Чл. 193. Системата за комуникации се проверява за осигуряване връзка на влизащите в пространството с лицата по чл. 191.

Чл. 194. Работещите в пространството носят спасителни колани и осигурителни въжета за улесняване на изваждането в случай на инцидент.

Чл. 195. В случай на възникнала критична ситуация на кораба вахтените лица задействат общокорабната сигнализация за уведомяване на работещите в пространството и спасителния екип за предприемане на действия.

Чл. 196. Преди влизане в пространството капитанът на кораба, отговорното лице по чл. 179, ал. 1, т. 2 и лицата, влизащи в пространството, извършват проверка на изолиращите дихателни апарати при спазване инструкциите на производителя.

Чл. 197. Не се допуска ползването на въздухоочистителни или регенеративни дихателни апарати.

Чл. 198. Влизащият използва лични предпазни средства и специални работни облекла за работа в среда с вредности.

Чл. 199. Използваните от работещите ръчни преносими електрически и механични инструменти и осветителни тела трябва да съответстват на изискванията за работа в пожаро- и взривоопасна среда.

Чл. 200. Предварително разработеният план за действие при спасяване на пострадали лица в затворени или ограничени пространства трябва да бъде съобразен с устройството на кораба, с наличната спасителна екипировка и с екипажа на борда.

Чл. 201. В случай на злополука в пространството спасителният екип предприема мерки по оказване на първа долекарска помощ на пострадалия.

Чл. 202. Не се допуска снемане на изолираща дихателна апаратура от работещите в пространството, освен ако това е необходимо за спасяването на живота им.

Чл. 203. (1) Капитанът определя лица с необходимата квалификация, които извършват поддържане и периодична проверка на състоянието на изолиращите дихателни апарати, спасителните колани, осигурителните въжета, съживяващата апаратура и другата екипировка, използвана при влизане в затворени и ограничени пространства.

(2) Изправността на всички части на изолиращите дихателни апарати се проверява преди и след използване на апаратите съгласно инструкцията на производителя.

(3) Резултатите от проверките се документират писмено и се съхраняват при капитана.

Чл. 204. (1) Апаратурата за проверка на атмосферата в затворено и ограничено пространство се съхранява в изправност, калибрована и метрологично осигурена по реда на Закона за измерванията и в сроковете, указани от производителя.

(2) Инструкциите на производителя се съхраняват заедно с апаратурата с цел изучаване и стриктно спазване.

Раздел XXIV

Преносими машини, инструменти и оборудване

Чл. 205. При работа с машини, инструменти, оборудване и материали, създаващи риск, се използват необходимите лични предпазни средства.

Чл. 206. (1) Инструментите периодично се проверяват за изправност и се съхраняват в инструментално помещение. На работещите се предоставят само изправни и обезопасени инструменти, които се използват само по предназначение.

(2) Електрическите преносими инструменти се съхраняват отделно от механичните.

Чл. 207. До работа с машините, инструментите и оборудването на кораба се допускат лица, притежаващи съответната квалификация и правоспособност, когато се изисква такава.

Чл. 208. Всички въртящи части на машината, представляващи потенциална опасност, трябва да бъдат обезопасени.

Чл. 209. При повреда машината се изключва от източника на захранване и се обозначава с табела.

Чл. 210. След приключване на работа машините се изключват, работните помещения се почистват и отпадъците се събират на определените за това места.

Чл. 211. Пусната в действие машина не се оставя без надзор.

Чл. 212. Не се допуска почистване на работни повърхности със сгъстен въздух.

Чл. 213. (1) Газовите бутилки се съхраняват в добре вентилирани помещения без достъп на слънчеви лъчи и без източници на запалване, в изправено положение и подходящо укрепени.

(2) Електрическите осветителни тела в помещенията по ал. 1 трябва да бъдат взривобезопасен тип.

(3) На входа на помещенията и вътре в тях се поставят табели, забраняващи пушенето и влизането с открит огън.

Чл. 214. (1) При пренасяне на бутилките или когато те не се използват, защитните капачки над вентила трябва да са добре затегнати и вентилът да е затворен.

(2) Бутилките, защитните капачки и вентилите се поддържат чисти от масла, грес и боя.

Раздел XXV

Заваръчни и други огневи работи

Чл. 215. (1) За извършване извън определените работни помещения на операции по заваряване, газоокислородно рязане и други видове огневи работи се издава разрешително за работа.

(2) Преди началото на всяка заваръчна или друга огнева работа в товарните или други помещения, като горивни танкове, помпени отделения, тръбопроводи, в които е имало запалими вещества, те се почистват и се проверяват за взривобезопасност.

Чл. 216. Членовете на екипажа, извършващи операциите по чл. 215, трябва да притежават правоспособност по заваряване съобразно Наредба № 7 от 2002 г. за условията и реда за придобиване на правоспособност по заваряване (ДВ, бр. 100 от 2002 г.) и необходимата правоспособност по наредбата по чл. 87, ал. 1 КТК.

Чл. 217. (1) При извършване на заваряване и други огневи работи заварчиците ползват необходимите лични предпазни средства и специално работно облекло, предпазващи ги от топлинно и лъчево въздействие.

(2) При извършване на електродъгови заварки заварчиците използват освен личните

предпазни средства по ал. 1 и предпазни обувки с подметки, предпазващи от протичане на електрически ток.

Чл. 218. Преди началото на заваръчните и други огневи работи се извършва проверка на работното място и зоната в близост до него за наличие на леснозапалими вещества и се осигуряват изправни пожарогасителни средства и оборудване.

Чл. 219. По време на извършване и след приключване на заваряването или другите огневи работи се осъществяват наблюдение и контрол.

Чл. 220. Електрическото заваръчно оборудване трябва да бъде обезопасено в съответствие с предписанията на производителя и утвърдените от корабопричителя инструкции.

Раздел XXVI

Бояджийски дейности

Чл. 221. (1) Преди извършване на бояджийски дейности членовете на екипажа се запознават с инструкциите на производителя за съдържанието на вредните вещества в боите, начина на използване на инструментите за боядисване и защитните мерки при работа с тях.

(2) За извършване на работите по ал. 1 се осигуряват необходимите противопожарни средства.

Чл. 222. Членовете на екипажа използват подходящи лични предпазни средства, защитаващи очите, кожата и дихателните пътища при работа с разредители, химикали и др.

Чл. 223. Боите, разредителите и бояджийските принадлежности се съхраняват в помещения, съоръжени с принудителна вентилация.

Чл. 224. При извършване на бояджийски дейности на височина и зад борд се вземат и допълнителните предпазни мерки за работа на височина и зад борда на кораба.

Раздел XXVII

Работа на височина и зад борда на кораба

Чл. 225. За работата на височина и зад борда на кораба се издава разрешително за работа в зависимост от естеството, характера и условията при извършване на работата.

Чл. 226. Не се допуска извършване на работа зад борда на кораба по време на плаване поради високата степен на риск.

Чл. 227. Преди започване на работата в близост до далекосъобщителни съоръжения, радионавигационно оборудване и други отговорните лица предприемат мерки за изключването и обозначаването им.

Чл. 228. (1) Всички членове на екипажа, извършващи работи на височина или зад борда на кораба, ползват необходимите лични предпазни средства.

(2) Работата на височина и зад борда на кораба се извършва под наблюдението на определено от капитана лице.

Чл. 229. На палубата и където е необходимо, се поставят предупредителни табели, указващи извършването на работа на височина.

Чл. 230. (1) Изправността на оборудването, необходимо за извършване на работа на височина или зад борда на кораба, се проверява преди започване на работа.

(2) Преди започване на работа на определеното място платформата се укрепва

допълнително срещу динамични колебания.

Чл. 231. В района на извършваните работи на височина не се допуска провеждане на товарни операции.

Чл. 232. При работа на височина или зад борда на кораба издигането и спускането на работещия се извършва ръчно без използване на повдигателни устройства с механично задвижване.

Чл. 233. При наличие на риск от поражение от електрически ток работещият ползва неметална стълба или метална стълба с покритие на раменете с изолационен материал.

Чл. 234. Въжената стълба трябва да бъде обезопасена по подходящ начин, като не се допуска закрепване на леери (парапети) или на други спомагателни елементи.

Раздел XXVIII

Работа с електрическо оборудване

Чл. 235. Всички части под електрическо напрежение се обозначават и обезопасяват по подходящ начин.

Чл. 236. Електрическото оборудване се проверява периодично за установяване на неговата годност за безопасна употреба, като аварийният източник за захранване се поддържа в постоянна готовност за експлоатация.

Чл. 237. (1) Всяка електрическа верига се обезопасява за претоварване чрез използване на стандартни предпазители. Подмяната или поставянето на предпазители се извършва само ако електрическата верига е изключена чрез електрически разединител.

(2) Кабелите и проводниците трябва да са сигурно и надеждно изолирани в точките на свързване чрез използване на кабелни (клемни) кутии, входни изолатори или други аналогични начини на безопасно свързване.

(3) Проводниците, които преминават през зони на силни електромагнитни потоци, трябва да са изолирани и обезопасени в местата на достъп.

(4) Излезлите от употреба електрически вериги или апарати се разединяват и демонтират.

(5) При извършване на работа в близост до електрически уредби и съоръжения, които не могат да бъдат изключени, се предприемат допълнителни мерки за безопасност на работещите.

Чл. 238. При работа с електрическото оборудване членовете на екипажа ползват предпазни средства, като диелектрични ръкавици и боти, диелектрични килимчета, фазоуказателни щанги, разединители и други.

Чл. 239. Преди подаване на напрежение на електрическите уредби, съоръжения и инсталации правоспособното лице извършва проверка за наличие на рискове за членовете на екипажа.

Чл. 240. След приключване на ремонтни и профилактични дейности по електрическите уредби, съоръжения и инсталации подаването на напрежение се извършва по нареждане на компетентно лице.

Чл. 241. Ако по време на ремонт се налага използване на временни електрически съединения, те се изпълняват от правоспособно лице и се демонтират веднага след приключване на ремонтните дейности.

Чл. 242. (1) Всички кабели на ръчните преносими електрически инструменти и осветителни тела трябва да са стандартни, непрекъснати и с достатъчна дължина, съответстваща на разстоянието между мястото на работа и захранващото табло.

(2) В леснозапалима или експлозивна среда се използват електрически проводници, инсталации, уредби и съоръжения от взриво- и пожаробезопасен тип.

Чл. 243. Преносимите ръчни електрически инструменти и осветителни тела се хранват с напрежение не по-голямо от 42 волта. Използваните в леснозапалима или експлозивна среда трябва да са прахо-, водо-, газоустойчиви или взриво- и пожаробезопасен тип съобразно работната среда.

Чл. 244. (1) Преди използване на ръчни преносими електрически инструменти и осветителни тела членовете на екипажа трябва да се уверят, че кабелите им свободно преминават през врати, люкове, отвори и др. и изолацията им няма да бъде повредена.

(2) При повишен риск от нарушаване целостта на кабел или изолацията му членовете на екипажа вземат допълнителни защитни мерки.

Чл. 245. Преди започване на работа с токоизправители апаратурата трябва да е ефективно изолирана и да бъде отведен натрупаният индуктивен ток.

Чл. 246. Членовете на екипажа трябва да са инструктирани за опасността от работа в близост до заредени кондензатори, свързани към токоизправителна верига.

Чл. 247. (1) В акумулаторните помещения се допускат само правоспособни и инструктирани лица, ползващи съответните лични предпазни средства и специално работно облекло.

(2) Акумулаторните помещения трябва да са добре вентилирани за избягване риска от взривоопасни концентрации на газове.

(3) Зареждането на акумулаторни батерии и съхраняването на електролит се извършват в отделни помещения.

(4) Пушенето и внасянето на огън в акумулаторните помещения се забраняват.

(5) Не се допуска съхраняване на киселинни и алкални батерии в едно и също помещение.

Раздел XXIX

Работа с опасни и дразнещи субстанции и вещества и при вредни лъчения

Чл. 248. (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Работата с опасни и дразнещи субстанции и вещества и при вредни лъчения се извършва в съответствие с IMDG code и правилата към ADN.

Чл. 249. Работата с опасни и дразнещи субстанции и вещества и при вредни лъчения се извършва под ръководството на отговорно квалифицирано лице.

Чл. 250. (1) Членовете на екипажа, работещи с полиестери, опасни и дразнещи субстанции и вещества и при вредни лъчения, трябва да носят подходящи лични предпазни средства и специални работни облекла, предпазващи откритите части на тялото и дихателните пътища.

(2) На членовете на екипажа се предоставят допълнително лични дерматологични кремове за предпазване от обриви на кожата.

Чл. 251. Капитанът на кораба информира членовете на екипажа за канцерогенния ефект при работата с опасни и дразнещи субстанции и вещества и за наличието на вредни лъчения и ги инструктира, като предоставя за ползване информационните бюлетени за безопасна работа, доставени от производителите заедно с продуктите им.

Чл. 252. При работа с лепила в работното помещение се осигурява принудителна

вентилация и пожаробезопасни предпазни мерки.

Чл. 253. При наличие на азбест и азбестосъдържащи материали на кораба членовете на екипажа трябва да са уведомени за риска от туберкулозни и канцерогенни заболявания.

Чл. 254. (1) При ръчна работа с материали, съдържащи минерални влакна, членовете на екипажа трябва да са уведомени за опасността от обриви.

(2) При работа с материалите по ал. 1 членовете на екипажа носят подходящи лични предпазни средства и специално работно облекло.

Раздел XXX

Радио-, радарни и телевизионни инсталации и други източници на йонизиращи лъчения

Чл. 255. При работа на борда на кораба с източници на йонизиращи лъчения членовете на екипажа трябва да спазват инструкциите за експлоатация и безопасна работа на производителите за минимизиране на риска от облъчване.

Чл. 256. Капитанът инструктира членовете на екипажа за опасността от увреждане на очите от инфрачервена и ултравиолетова радиация.

Чл. 257. Радиопредавателните антени, фидери, изолатори и други се обозначават с предупредителни табели за опасност от йонизиращо лъчение и риск от поражение от електрически ток.

Чл. 258. Не се допуска извършване на работа в обсега на сателитната антена и прилежащата към нея опасна зона, преди да е изключен трансмитерът на сателитната антена, както и в обсега на радарната антена при работещ радар.

Раздел XXXI

Поддръжка на стоманени въжета и на въжета от растителни материали

Чл. 259. (1) Определено от капитана лице извършва периодично преглед на въжетата на борда на кораба за недопустимо износване, разкъсани нишки, прегъване, пречупване, корозия, срязвания, размествания на оплетките, промяна на оцветяването и други дефекти и за наличие на маркировка за товароносимостта им в съответствие със сертификата на производителя най-малко веднъж месечно.

(2) За прегледа по ал. 1 се съставя протокол.

(3) Непосредствено преди използването на въжетата лицето по ал. 1 извършва проверка, както и в случаите след скъсяване или заплитане.

(4) При повреда, недопустимо износване, деформация и при задължителни предписания въжетата се заменят с нови.

Чл. 260. Въжетата трябва да се поддържат в добро състояние и да се съхраняват в чисти, сухи и добре вентилирани помещения за предпазване от вредните въздействия.

Чл. 261. При работа с въжета членовете на екипажа не трябва да допускат:

1. пренатягане на въжета, триене и прерязване от остри предмети;
2. образуване на възли по въжето;
3. разплетени краища и гаши.

Чл. 262. При работа с въжета задължително се използват износостойчиви предпазни ръкавици за защита на ръцете от наранявания.

Раздел XXXII

Работа на палуба или в товарно помещение на кораб

Чл. 263. (1) Всички операции на палубата или в товарно помещение на кораб се извършват под ръководството и контрола на определено от капитана лице.

(2) При неблагоприятна метеорологична обстановка не се допуска извършване на работа на палубата и в товарните помещения на кораба.

Чл. 264. (1) Преди извършване на товарно-разтоварни операции определено от капитана лице проверява изправността на повдигателните уредби, товарозахватните съоръжения и приспособления.

(2) Не се допуска използване на повдигателните уредби, товарозахватните съоръжения и приспособления, ако сертификатите за проверка или изпитване не са на борда на кораба или не са валидни.

Чл. 265. При извършване на товарно-разтоварни работи капаците на товарните помещения на кораба се отварят и се укрепват срещу самозатваряне, а отворите се ограждат и обозначават.

Чл. 266. При товарно-разтоварни операции в товарно помещение на кораб не се допуска извършването на други дейности в него.

Чл. 267. По време на плаване корабните товарно-разтоварни устройства трябва да са здраво застопорени.

Чл. 268. По време на товарно-разтоварни работи капитанът или определено от него лице упражнява контрол за точното изпълнение на товарния план.

Чл. 269. Повдигателните уредби се проверяват и изпитват в съответствие с изискванията на класификационните организации.

Чл. 270. (1) Повдигателните уредби и товарозахватните устройства се обозначават за максимално допустимата товароподемност.

(2) Уредби със стрелови механизъм с променлив обсег се обозначават допълнително за обсега на работа на стрелата и за съответстващата товароподемност.

Чл. 271. Техническата документация за всички корабни повдигателни уредби и товарозахватни съоръжения, съдържаща информация за извършените ремонти, изпитвания, планирана техническа поддръжка и освидетелстване, трябва да се намира постоянно на кораба.

Чл. 272. В работната зона на товароподемната уредба по време на работа се забранява присъствието на членове на екипажа и на други лица.

Чл. 273. Товарозахватните съоръжения и приспособления се съхраняват на определените за целта места, като се комплектуват преди започване на работа.

Чл. 274. Членовете на екипажа, работещи с товарозахватните съоръжения и приспособления, трябва да имат пряка видимост върху съоръжението и товара. При липса на такава видимост се назначава сигналист, чиито команди се изпълняват от участващите в товарно-разтоварния процес.

Чл. 275. (1) Сапаните, използвани на борда на кораба, трябва да са с достатъчен размер и дължина, а товароносимостта на сапана трябва да съответства на теглото на повдигания товар.

(2) Сапаните не трябва да се закачват на коланите, въжетата или други крепежни детайли от опаковката на товара.

Чл. 276. Устойчивостта и правилното захващане на товара се проверяват чрез

повдигането му на разстояние 0,20 метра от повърхността.

Чл. 277. Не се допуска придърпване на товари с куките на товароподемното устройство, както и повдигане на затрупани и замръзнали товари и на товари без обозначено тегло.

Чл. 278. Ъгълът между раменете на сапана не трябва да бъде повече от 120 градуса, а когато той надвиши 90 градуса, се предприемат допълнителни мерки за обезопасяване на работещите.

Чл. 279. Членовете на екипажа трябва да осигурят въжетата в скобите да се движат свободно и да не попадат върху шплента на скобата.

Чл. 280. (1) Когато се очаква лоша метеорологична обстановка, членовете на екипажа са длъжни да проверят укрепването на товарите на палубата, да работят по двойки или в група и под контрола на определено от капитана компетентно лице.

(2) В случаите по ал. 1 на подходящи места на палубата се поставят щормови въжета и всички лица на борда на кораба се инструктират за опасностите и за необходимостта от ползване на специално работно облекло със светлоотразителен знак.

Чл. 281. (1) При лоша метеорологична обстановка не се допуска извършване на работа или престой на палубата, освен ако това е необходимо за спасяването на кораба или на човешки живот.

(2) В случаите по ал. 1 членовете на екипажа, намиращи се на палубата, ползват спасителна жилетка и предоставено средство за комуникация и се наблюдават през цялото време на операцията от осигуряващо лице.

Чл. 282. При извършване на работа върху или в близост до товар, подреден на голяма височина, се поставят, където е подходящо и възможно, предпазни мрежи.

Раздел XXXIII

Работа в машинно отделение

Чл. 283. При работа в машинните отделения се вземат мерки за предотвратяване изтичането на газове и други аерозоли от котли, паропрегреватели и други съдове, работещи под налягане, уредби, работещи с втечнени и разтворени под налягане газове, вентилационни тръбопроводи и други.

Чл. 284. (1) Принудителните вентилационни уредби в машинните отделения се поддържат в изправност с оглед постигане на оптимална чистота и температура на въздуха.

(2) В зоните, където се извършват ремонтни дейности или поддръжка при условия на постоянно високи температури и влажност и отделяне на токсични вещества, допълнително се осигурява локална принудителна вентилация.

Чл. 285. (1) Работните зони в машинните отделения се поддържат достатъчно осветени, а при необходимост от подобряване на осветлението се осигуряват преносими осветителни тела, закрепени надеждно и отговарящи на изискванията за електробезопасност.

(2) След употреба преносимите осветителни тела се демонтират и съхраняват в инструментално отделение.

Чл. 286. Всички операции и дейности в машинното отделение се извършват от правоспособни лица под ръководството на главния механик или на вахтения механик.

Чл. 287. Работещите в машинното отделение извършват обслужване, ремонт и поддръжка на оборудването в съответствие с инструкциите за експлоатация, обслужване и

ремонт и за безопасна работа на производителя и корабоприитежателя.

Чл. 288. (1) Членовете на екипажа, работещи в машинно отделение, ползват специално работно облекло и лични предпазни средства за предпазване от шум, вибрации, токсични вещества, горива, масла и изпаренията им.

(2) Главният механик осигурява необходимите лични предпазни средства и упражнява контрол за използването им.

Чл. 289. При преместване на работно оборудване в машинно отделение габаритът на премествания агрегат, възел или детайл се съобразява с размера на пътищата, проходите, траповете и предпазните средства, като леери, предпазни ограждения и други.

Чл. 290. Работното оборудване, създаващо временна опасност на работното място, се обезопасява посредством ограждения и мястото се обозначава със знаци и сигнали.

Чл. 291. Не се допуска сваляне и демонтиране на защитни екрани, предпазни кожуси на въртящи се части, крайни изключватели и блокировки и други на работното оборудване в машинно отделение по време на експлоатация.

Чл. 292. Демонтираните по време на ремонтни дейности предпазни устройства, предпазни кожуси, защитни екрани, елиминирани блокировки и крайни изключватели се възстановяват преди пускането в експлоатация на ремонтираното оборудване.

Чл. 293. Всички тръбопроводи, шлангове, клапани, вентили, фитинги и други се закрепват здраво и се обезопасяват за недопускане на скъсване, спукване и последващи течове на флуиди.

Чл. 294. Неподвижно закрепени детайли, опори, фиксатори, затягащи и законстрящи елементи на работното оборудване подлежат на периодични прегледи и при констатиране на неизправности по тях се подменят.

Чл. 295. Всички тръбопроводи, които поради местоположението си и високата работна температура представляват потенциална опасност от изгаряния, се обезопасяват, екранират или покриват с подходяща топлинна изолация.

Чл. 296. При изтичане на горива и масла възможно най-бързо се предприемат необходимите мерки за отстраняване на течовете.

Чл. 297. (1) Събирането на отработени и свежи горива, масла, води и смеси от тях вследствие на течове се осъществява в специални тави.

(2) Събраните горива, масла, води и смеси се отвеждат в сантинни танкове.

(3) Не се допуска препълване и преливане на сантинните танкове и изхвърляне на събраните горива, масла, води и смеси зад борда.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Отстраняването на събраните сантинни води се извършва в съответствие с Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78) и с протокол от 1997 г., съставена в Лондон на 2 ноември 1973 г., ратифицирана със закон – ДВ, бр. 94 от 2004 г. (ДВ, бр. 12 от 2005 г.) – за морски кораби, съответно с Правилата за плаване по река Дунав, приети с Постановление № 83 на Министерския съвет от 2013 г. (ДВ, бр. 35 от 2013 г.) – за корабите, плаващи по вътрешните водни пътища.

Чл. 298. Машините, съоръженията, оборудването, траповете, площадките, дренажните тръбопроводи, филтрите, решетките, розетките, шпигатите и други се поддържат чисти от твърди отпадъци и санини, като масла, горива, води, химикали и др.

Чл. 299. (1) Приемането (бункероването) и прехвърлянето на горива, масла и води се извършват в съответствие с писмена процедура на корабоприитежателя.

(2) Операциите по приемането и прехвърлянето на горива, масла и води се извършват под ръководството на корабен механик.

Чл. 300. Ако член на екипажа работи сам в машинното отделение, той трябва да разполага със средства за комуникация с екипажа на мостика.

Чл. 301. Поддържане, обслужване, ремонт и експлоатация на парни и водогрейни котли се осъществяват от лица, притежаващи необходимата правоспособност.

Чл. 302. Дейностите, свързани с експлоатацията на котлите, съдовете под налягане или тръбопроводите, които могат да доведат до освобождаване на пара, въздух или гориво, се осъществяват под контрола на механик и след одобрението на главния механик на кораба.

Чл. 303. Всички котли, съдове под налягане и паропроводи подлежат на периодичен преглед от компетентно лице.

Чл. 304. (1) Преди да се пристъпи към отваряне на котела или на съда под налягане за инспекция, налягането се изпуска, съдържаните в тях работни течности или газове се охлаждат до температурата на околната среда, а системата се източва напълно.

(2) Преди да се пристъпи към оглед на инсталациите и преди отваряне на котела или на съответния съд под налягане, се предприемат всички необходими мерки за предотвратяване обратното връщане на парата или на работната течност.

(3) Работата в котела се осъществява от двама души, единият от които се намира на отвора на люка и осигурява безопасността на работещия, като двамата поддържат непрекъснатата връзка.

Чл. 305. Не се допуска използване на празното пространство около и над котлите за складиране.

Чл. 306. Предпазните вентили трябва да бъдат подходящо херметизирани и поддържани в изправност, като периодично се проверяват и продухват.

Чл. 307. Нивото на водата в котлите се контролира по всяко време и при падането му под допустимото ниво се предприемат мерки за извеждане на котела от експлоатация.

Чл. 308. (1) Горивните камери се продухват периодично от газ и се почистват преди запалването им, като се проверява за течове на масла и горива върху вратата на пещта.

(2) Маслото и горивото трябва да циркулират, докато всички части на системата достигнат подходяща температура преди въвеждането им в пещта.

(3) При запалване на котела членовете на екипажа не трябва да се намират близо до отворите, за да се избегне рискът от обратен удар на пламъка.

(4) В случай че пещта не се запали при отваряне на масления клапан, той се затваря и горивната камера се почиства отново.

Чл. 309. Инструкциите за експлоатация, обслужване и ремонт и за безопасна работа с котела се поставят на подходящи места с оглед осигуряване на видимостта им.

Чл. 310. Поддръжката на движещите се механизми се извършва от квалифицирано лице, като при повреда или авария незабавно се уведомява отговорното лице от оперативното ниво и се пристъпва възможно най-бързо към отстраняването им.

Чл. 311. Уплътненията на клапаните и салниковите уплътнения се поддържат в изправност за предотвратяване на повишена влажност в работните помещения.

Чл. 312. Двигателите с вътрешно горене, въздушните компресорни уредби, продухателните им тръби и турбовентилаторите се поддържат в изправно състояние, редовно се почистват от прах и масла и се проверяват периодично.

Чл. 313. Не се допуска доближаване на източник на запалване с открит пламък или преносимо осветително тяло до отворен картер на двигателя.

Чл. 314. (1) На борда на кораба се съхранява информация за безопасна работа с хладилната уредба съгласно инструкциите на производителя.

(2) На корпуса на хладилната уредба се поставят на видно място инструкции за експлоатация, обслужване и ремонт и за безопасна работа.

Чл. 315. Не се допуска влизане в хладилната камера без специално работно облекло, лични предпазни средства и без предварително уведомление на отговорното за хладилната уредба лице.

Чл. 316. (1) При работа със системи, съдържащи масла, се предприемат специални предпазни мерки за недопускане обливане и изгаряне на работещите.

(2) Преди сваляне на предпазните капаци маслото се източва от маслопроводите.

Чл. 317. Не се разрешават влизането и престоят на членове на екипажа от палубна команда в машинното отделение освен с разрешение на дежурния механик.

Чл. 318. Самостоятелно влизане на член на екипажа в машинното отделение се осъществява след предварително уведомяване и под наблюдението на дежурното вахтено лице.

Чл. 319. Членовете на екипажа периодично почистват и продухват хидравличните системи, като предприемат мерки за избягване на пряк контакт на откритите части на тялото с течността под високо налягане.

Раздел XXXIV

Работа в кухненски помещения, салети и складове за провизии

Чл. 320. Лицата, работещи в кухнята на кораба, са длъжни да предприемат действия за предотвратяване на запалвания и пожари, като редовно почистват след работа скарите, проверяват правилното функциониране на отдушниците, вентилаторите и др. в съответствие с инструкциите за безопасност.

Чл. 321. (1) Обемистите и тежки хранителни запаси и провизии, както и кухненското оборудване и обзавеждане се товарят на кораба с помощта на повдигателна уредба на свободни от товарно-разтоварни дейности части от палубата, като пътищата и проходите към складовете се поддържат свободни от товари и други предмети.

(2) В случай на неотстраними препятствия по пътищата и проходите към складовете препятствията се маркират и обезопасяват.

Чл. 322. (1) Членовете на екипажа поддържат в изправност застопоряващите механизми, устройствата за отваряне и затваряне и звуковата сигнализация на вратите на хладилните помещения.

(2) Зоната непосредствено пред хладилното помещение трябва да бъде покрита с противохлъзгащо покритие.

Чл. 323. При съмнение за изтичане на хладилен газ в хладилно помещение е необходимо да се постави предупредителна табела на вратата или в коридора към него, както и да се забрани достъпът на външни лица до хладилното помещение.

Чл. 324. Членовете от екипажа, работещи в хладилните помещения, се запознават с начина на действие на вътрешната блокировка на вратата и с местоположението на алармения бутон.

Чл. 325. При обработване на месо се ползват необходимите лични предпазни средства, като ръкавици, престилки и др., съгласно инструкциите на корабоприетеля.

Чл. 326. Помещенията, в които се съхранява, обработва, приготвя и сервира храната, и пътищата между тях се поддържат достатъчно осветени и вентилирани, оборудвани

допълнително с ширмове и отдушници, които се почистват за отстраняване на наслагванията.

Чл. 327. Забранява се използването на вода за гасене на горяща мазнина.

Чл. 328. (1) Капитанът на кораба отговаря за осигуряването на топла течаша вода, сапун, миещи и дезинфекционни препарати и чисти кърпи в кухненските помещения.

(2) Не се допуска използване на морска вода за приготвяне на храна и за миене на продуктите и съдовете.

Чл. 329. Кухненските и складовите помещения, където се съхраняват хранителни продукти, се проверяват за гризачи, насекоми и други, като се предприемат необходимите мерки за премахването им.

Чл. 330. Съхраняването на хранителните продукти и на съдовете за готвене и хранене се осъществява при спазване на изискванията за хигиена на борда на кораба.

Чл. 331. Забранено е пушенето в кухните, в складовите помещения за провизиите и на други места, където се съхраняват или приготвят храни. В тези помещения се поставят табели с надпис "Пушенето е забранено!".

Чл. 332. При работа с концентрирани течности или прахове, включително миещи и дезинфекционни препарати, е задължително ползването на предпазни ръкавици и предприемането на мерки за непопадане в очите или върху откритите части на тялото на вещества, които могат да предизвикат изгаряния.

Чл. 333. (1) Подовете на кухнята, складовите за провизии и салетите се почистват от масла и отпадъци.

(2) Преди да се пристъпи към измиване на кухнята, електрическите печки и уреди се изключват от електрическата мрежа.

Чл. 334. Повредените печки и друго електрооборудване в кухнята се ремонтират само от квалифицирани лица.

Чл. 335. Режещите инструменти се съхраняват на специално предназначени за целта места.

Раздел XXXV

Безопасност в жилищни и социално-битови помещения

Чл. 336. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал са длъжни да поддържат подредени и чисти каютите и останалите помещения за осигуряване на бита.

(2) Капитанът отговаря за снабдяването с необходимите хигиенни средства и упражнява контрол за спазване на изискванията по ал. 1.

Чл. 337. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) На видно място в каютата се указват разположението на аварийното оборудване, местата за събиране в случай на авария и задълженията на членовете на екипажа и на обслужващия персонал.

Чл. 338. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал прибират личните си принадлежности на подходящи и предназначени за целта места.

(2) Мокрите дрехи се окачват в помещенията за сушене, като не се поставят в близост до осветителни тела, радиатори и други топлинни източници.

Чл. 339. Вентилационните системи към всички помещения на кораба се поддържат в изправност.

Чл. 340. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия

персонал поддържат чисти каналите, решетките, жалюзите и други предпазни устройства в тоалетните помещения и баните.

Чл. 341. Баните трябва да бъдат снабдени с противоплъзгащи се постелки и подходящи дръжки за ръцете.

Чл. 342. (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Членовете на екипажа и на обслужващия персонал при ползване на машините за пране, сушене и гладене спазват инструкциите на производителя за експлоатация и безопасна работа.

Чл. 343. (1) (Доп. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Корабопритежателят на морски кораб е длъжен да осигури съоръжения за спортуване на борда на кораба.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Капитанът на морски кораб е длъжен да насърчава членовете на екипажа да използват съоръженията за спортуване, за да се поддържат в добро здраве и работоспособност.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Капитанът на морски кораб е длъжен да предприеме мерки и да осигури предпазни средства за избягване на рисковете при ползване на плувен басейн на борда на кораба.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Не се допуска използването на басейните на борда на морски кораб при прогноза за неблагоприятна метеорологична обстановка, като водата задължително се източва.

Чл. 344. Инсталациите за пречистване на канализационните води се поддържат чисти и в изправност, като се използват почистващи и дезинфекционни препарати, съответстващи на предписанията на производителя за вида и типа на канализационната система.

Чл. 345. При необходимост от влизане на членове на екипажа в утайници за канализационни води или работа в тях се издава разрешително за работа.

Раздел XXXVI

Специфични изисквания на борда на риболовни кораби

Чл. 346. (1) При използване на работното оборудване за изтегляне на мрежите се осигурява достатъчно свободна площ за безпрепятствено и безопасно извършване на работата.

(2) Работното оборудване трябва да има подходящи устройства за обезопасяване при аварийна ситуация, включително устройства за аварийно спиране.

Чл. 347. (1) Лицето, работещо с оборудването за изтегляне на мрежите, трябва да има достатъчна видимост върху оборудването и работещите членове на екипажа.

(2) При управление на оборудването за изтегляне на мрежите от капитанския мостик управляващото лице трябва да има видимост върху работещите - непосредствено или чрез подходящи средства за наблюдение.

Чл. 348. При работа на кораб с дължина над 45 метра или с екипаж 5 или повече лица всеки член на екипажа трябва да бъде снабден с поименен списък с инструкции за действие при рискови ситуации.

Чл. 349. За осигуряване безопасността на членовете на екипажа допълнително се монтират изправни и обезопасени устройства за обездвижване страните на рибарската мрежа и устройства за контрол на люлеенето.

Чл. 349а. (Нов – ДВ, бр. 89 от 2019 г.) Относно настаняването на риболовен кораб се прилагат правилата, посочени в приложение № 5.

Раздел XXXVII

Безопасна работа на борда на кораби за превоз на насипни товари

Чл. 350. (1) Капитанът на кораба е длъжен предварително да информира членовете на екипажа на кораб за превоз на насипни товари за опасностите при превоза на насипни товари и за отделяния прах при товарене, разтоварване и почистване на товарните помещения.

(2) Членовете на екипажа ползват лични предпазни средства в зависимост от вида на товара и в частност лични предпазни средства, предпазващи дихателните пътища от навлизане на прах и други вредни частици.

Чл. 351. Филюстрините, вратите и други отвори на кораба се държат затворени по време на товарно-разтоварни операции за избягване навлизането на прах в жилищните помещения.

Чл. 352. Пространствата, използвани за съхраняване на насипни товари, се считат за затворени и ограничени пространства и за влизане в тях се прилагат процедурите за затворени и ограничени пространства.

Чл. 353. При товарене и превоз на сухи насипни товари се отчитат специфичните им свойства, които могат да доведат до окисляване, до намаляване на кислорода, отделяне на отровни пари, самозагриване, разяждане на кожата, увреждане на очите и лигавиците, както и до опасности за корпуса на кораба.

Чл. 354. Корабите, пренасящи товари, които могат да отделят токсични газове, трябва да са снабдени с подходящо оборудване за откриване на газове.

Чл. 355. (1) При превоз на рудни концентрати, въглища и други материали с подобни физични свойства се вземат необходимите мерки за недопускане на самозапалване или пресипване на товара.

(2) В случаите по ал. 1 товарът и съдържанието на влага в него се проверяват преди товаренето и по време на прехода.

Чл. 356. По време на преход се вземат предпазни мерки за недопускане навлизането на течности през тръбопроводите и на морска вода през люковите закрития в товарните помещения.

Чл. 357. (1) Въглища, копра, стърготини, концентрати и други товари, склонни към самозагриване и самозапалване, се охлаждат посредством естествена или принудителна вентилация без използване на вода.

(2) При превоз на товарите по ал. 1 температурата в товарните помещения се проверява ежедневно или в съответствие с инструкциите на товародателя и корабоприемателя.

Чл. 358. По време на товарене, разтоварване и превоз на насипни товари не се допуска влизане на членовете на екипажа в товарните помещения.

Раздел XXXVIII

Безопасна работа на борда на контейнеровози

Чл. 359. Членовете на екипажа, работещи с корабни контейнерни кранове, се инструктират за безопасната експлоатация и поддръжката им.

Чл. 360. Определено от капитана лице от екипажа на кораба извършва проверка за обозначаване на контейнерите с табели, указващи държавата, която ги е одобрила, датата на производство, идентификационния номер, максималното работно бруто тегло, допустимото натоварване при стифиране и стойностите на напречната деформация и резултатите от изпитванията.

Чл. 361. Височината на вертикалния ред от контейнери на палубата трябва да е съобразена с товарния план.

Чл. 362. Контейнерите, разположени на палубата, се фиксират чрез застопоряващи конуси и заключващи устройства и, ако е необходимо, допълнително се укрепват срещу приплъзване и самопридвижване.

Чл. 363. Контейнерите, натоварени на повече от два реда, се укрепват допълнително срещу падане.

Чл. 364. (1) При подреждането на контейнерите на палубата се осигурява безопасен начин за достъп до тях.

(2) При работа по укрепване на контейнери членовете на екипажа ползват лични предпазни средства за защита от падане.

Чл. 365. При използване на корабно електрозахранване за хладилни контейнери захранващите кабели се снабдяват с накрайници, подходящи за силовите вериги и за заземяване на контейнерите, и се проверяват от определено от капитана лице преди използването им.

Чл. 366. При наличие на теч от контейнер се установява съдържанието му съобразно документацията за характеристиките на товара и се предприемат необходимите действия в съответствие с вида на товара.

Чл. 367. Не се допуска вдигане на контейнери със сапани или вериги.

Раздел XXXIX

Безопасна работа на борда на танкери за превоз на суров нефт, продуктовози, химикаловози и газовози

Чл. 368. (1) За осигуряване на безопасна експлоатация, обслужване и ремонт на танкери - продуктовози, химикаловози и газовози, корабоприитежателят и членовете на екипажа спазват IMDG code и Правилата на Дунавската комисия за превоз на опасни товари по р. Дунав.

(2) При работа на борда на газовози се спазват и изискванията на Наръчника за безопасността на танкерите (ICS) за превоз на втечен газ и Принципите за работа с втечен газ на кораби и терминали на ИМО - части от SOLAS.

Чл. 369. Всяка операция на борда на продуктовозите, танкерите, химикаловозите и газовозите се осъществява от достатъчен брой компетентни и правоспособни членове на екипажа, които се ръководят от определено от капитана лице.

Чл. 370. (1) Корабоприитежателят предоставя на капитана на химикаловоза и газовоза осигурения от товародателя информационен бюлетин за безопасното използване на опасните вещества (MSDS).

(2) Капитанът на химикаловоза и газовоза информира членовете на екипажа за съдържанието на информационния бюлетин за безопасното използване на опасните вещества (MSDS) и ги инструктира за рисковете, породени от превоза на товара.

Чл. 371. При превоз на товари с танкери за превоз на суров нефт, продуктовози,

химикаловози и газовози членовете на екипажа ползват специално работно облекло и лични предпазни средства, както и животоспасяващи средства и апаратура, съответстващи на физичните и химичните характеристики на превозвания товар, за осигуряване на тяхната защита по време на работа.

Чл. 372. Членовете на групата по условия на труд обсъждат периодично мерките за безопасност на борда на кораба и предлагат подобряване на съществуващите или въвеждане на допълнителни мерки за повишаване на безопасността.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.)

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. (Отм. – ДВ, бр. 19 от 2018 г.).
2. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) "Почивка" е времето, което не е включено в продължителността на работното време.
3. "Репатриране" е транспортиране на член на екипаж и неговия багаж от борда на кораба или от медицинското заведение до територията на държавата, определена в трудовия договор.
4. (Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) "Компенсационна почивка" е почивка, която се полага на член на екипажа при нарушаване на установения за него график за работно време и почивки, както и реално компенсирани отработени часове над нормалната продължителност на борда на кораб съгласно установения график на работа, с използването на почивки на брега след репатриране.
5. "Интензивен режим на плаване" е режим на работа при плаване по дълга дестинация с чести влизания в пристанища за бърза товарообработка.
6. "Затворено и ограничено пространство" на кораба е пространство с ограничени отвори за влизане и излизане или с дълги и тесни проходи без естествена вентилация и които не са предназначени за продължителен престой или работа на членовете на екипажа. Затворено и ограничено пространство е и място, където може да има или да възникне небезопасна атмосфера.
7. "Работодател" е корабособственикът или беърбоут чартърът, наемащи лица на борда на кораба.
8. "Писмени процедури" са процедури - част от системата за управление на качеството и уреждащи цялостната дейност на кораба.
9. "Конструктивна загуба на кораба" е тежка авария или повреда на кораба, което го прави негоден за ползване.
10. "Непрекъсната работа на борда на кораб" е периодът от качването на члена на екипажа на борда на кораба до репатрирането му, през който изпълнява трудовите си задължения.
11. (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) "Преследване" са всички недобронамерени действия, предприети от всяко лице срещу даден член на екипажа във връзка с жалба срещу нарушения на изискванията на Морската трудова конвенция от 2006 г.
12. (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) "Военни зони" са районите с определен допълнителен военен риск по последното издание на Лойдс относно изключените райони (War Risk Trading Warranties), за които се изисква допълнителна застраховка.

13. (Нова – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) "Споразумение за наемане на работа на морски лица" включва както самия трудов договор, така и членовете на споразумението.

14. (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) "Мобилен работник" е всеки работник, нает на работа като член на пътуващия персонал в предприятие, което превозва пътници или стоки по вътрешни водни пътища. Физическите лица – корабпритежатели, в сектора на вътрешния воден транспорт не се считат за мобилни работници, независимо че могат да имат статут на такива в собственото си предприятие.

15. (Нова – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) "Мобилен работник на смени" е всеки мобилен работник, който е вписан в график за работа на смени.

16. (Нова – ДВ, бр. 89 от 2019 г.) "Рибар" е всяко лице, което работи по трудов договор или е ангажирано на друго основание на борда на риболовен кораб с дължина не по-малко от 24 метра, извършващ стопански риболов, с изключение на морските пилоти и наземния персонал, извършващи работа на борда на кораб на кей.

17. (Нова – ДВ, бр. 89 от 2019 г.) "Дължина на кораба (L)" е 96 на сто от общата дължина по водолинията при 85 на сто максимална дълбочина на газене, измерена от линията на кила, или дължината от предния ръб на носа до оста на кормилото по тази водолиния, ако последната стойност е по-голяма от първата. При кораби, проектирани с наклонен кил, водолинията, по която се мери тази дължина, е успоредна на проектната водолиния.

§ 1а. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Тази наредба е в съответствие със Споразумението относно Морската трудова конвенция от 2006 г., сключено на 19 май 2008 г. между организациите, представляващи работодателите и работниците в сектора на морския транспорт (Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ECSA), и Европейската федерация на транспортните работници (ETF).

§ 1б. (Нов – ДВ, бр. 32 от 2014 г., в сила от 8.04.2014 г.) Наредбата въвежда изискванията на Директива 2009/13/ЕО на Съвета от 16 февруари 2009 г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ECSA) и Европейската федерация на транспортните работници (ETF) относно Морската трудова конвенция от 2006 г., и за изменение на Директива 1999/63/ЕО (ОВ, L 124 от 2009 г.) и чл. 5 и 7 от Директива 2013/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно определени отговорности на държавата на знамето за спазване и прилагане на Морската трудова конвенция от 2006 г. (ОВ, L 329 от 2013 г.).

§ 1в. (Нов – ДВ, бр. 19 от 2018 г.) Наредбата въвежда изискванията на Директива на Съвета 2014/112/ЕС от 19 декември 2014 г. за прилагане на Европейското споразумение относно определени аспекти на организацията на работното време в сектора на вътрешния воден транспорт, сключено от Европейския съюз за речно корабоплаване (EBU), Европейската организация на речните превозвачи (ESO) и Европейската федерация на работниците от транспорта (ETF) (ОВ, L 367 от 23 декември 2014 г.).

§ 1г. (Нов – ДВ, бр. 89 от 2019 г.) Наредбата въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2017/159 на Съвета от 19 декември 2016 г. за изпълнение на Споразумението във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда, сключено на 21 май 2012 г. между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз (COGESA), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз (Europeche).

§ 1д. (Нов – ДВ, бр. 89 от 2019 г.) Наредбата въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2018/131 на Съвета от 23 януари 2018 г. за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ЕССА) и Европейската федерация на транспортните работници (ETF) за изменение на Директива 2009/13/ЕО в съответствие с измененията от 2014 г. на Морската трудова конвенция от 2006 г., одобрени от Международната конференция на труда на 11 юни 2014 г. (ОВ, L 22 от 26 януари 2018 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 88б от Кодекса на търговското корабоплаване.

§ 3. Наредбата влиза в сила 3 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 250 на Министерския съвет от 25 ноември 2005 г. за приемане на

Устройствен правилник на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения

(ДВ, бр. 96 от 2005 г., в сила от 1.12.2005 г.)

.....
§ 70. В Наредбата за трудовите и непосредствено свързани с тях отношения между членовете на екипажа на кораба и корабопризежателя, приета с Постановление № 226 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 93 от 2003 г.), навсякъде думите "Министерството на транспорта и съобщенията" се заменят с "Министерството на транспорта".

.....

Приложение № 1

към чл. 21, ал. 1

(Изм. – ДВ, бр. 32 от 2014 г.,

в сила от 8.04.2014 г.)

Табло за работното време и почивките на членовете на екипажа на борда на кораба

Table of the shipboard working arrangements for crew members on board

Име на кораба/Name of ship ..... Знаме на кораба/Flag of ship .....

Номер по ИМО/IMO Number ..... Последна актуализация на таблото/Last updated .....
(.....) до/to (.....) страници/pages.

Минимален брой часове в почивка/Minimum hours of rest:

Минималният брой часове в почивка не може да бъде по-малко от 10 часа за период от 24 часа всеки 7-дневен период/Minimum hours of rest shall not be less than 10 hours in a period of 24 hours and 77 7-day period.

Други изисквания/Other requirements: .....

№ по ред No	Име, презиме, фамилия/ Name, Surname, Family name	Длъжност/ Rank	Работни часове всекидневно/ Daily work hours				Коментари/ Comments	Общо работни часове/ Total re st
			на море/ at sea		в пристанище/ in port			
			на вахта/ on watch	извън вахта/ not on watch	на вахта/ on watch	извън вахта/ not on watch		
			от _____ до _____ from _____ to _____	от _____ до _____ from _____ to _____	от _____ до _____ from _____ to _____	от _____ до _____ from _____ to _____		

1.

2.

Подпис и печат на капитана/Master's signature and stamp: .....

Забележка. В колона „Длъжност“ записът се извършва съгласно „Minimum Safe Manning“ на Екипажния списък.

Terminology used in the column „Rank“ shall be the same as used in the „Minimum Safe Manning“ Crewlist.

1a

Приложение №

към чл. 21, ал. 2
(Ново – ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

График на работното време и почивките на членовете на екипажа и на обслужващия персонал на борда на кораба

Име	на	КС
.....		
Знаме	на	КС
.....		

УЕИИ/ENI

.....

Последна актуализация на графика

.....

от (.....) до (.....) страници

Минимален брой часове в почивка:

Минималният брой часове в почивка не може да бъде по-малко от 10 часа за период 24 часа и 84 часа за всеки 7-дневен период

Други изисквания:

.....

Подпис и печат на капитана:

.....

№ по ред	Име, презиме, фамилия	Длъжнос т	Работни часове всекидневно				Комент а	Общо часо е почивка	
			по време на плаване		в пристанище			по време на плаване	в прис т
			на вахта	извън вахта	на вахта	извън вахта			
			от	от	от	от			
			до	до	до	до			
1.									
2.									

Приложение №

2

към чл. 22, ал. 1 и чл. 28, ал. 1
(Доп. - ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Ежемесечна отчетна форма за действително отработеното време (в часове)

23													
24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													
“х” общо													
“о” общо													
“б” общо													

Име на капитана на кораба (на упълномощеното лице) .....

Подпис на капитана (на упълномощеното лице): .....

Подпис на

Забележка. Копие от настоящата форма се предоставя на члена на

екипажа/обслужващия персонал.

Приложение № 3

към чл. 63

(Отм. - ДВ, бр. 19 от 2018 г.)

Приложение № 4

към чл. 97, ал. 1

Разрешително за работа

Забележка. Отговорният офицер отбелязва с отметки приложимите дейности в лявата част на полетата, следващи заглавната част на текста, и зачертава неприложимите в дясната част. Офицерът включва при необходимост подходящи текстове за приложимите дейности в частите "друга работа" или "допълнителни предпазни мерки".

Лицето, натоварено с работата, отбелязва с отметки всички приложими дейности в дясната част след извършване на всяка проверка.

Работата, която ще се извършва:

.....

Период на валидност на разрешителното:

.....

Място за извършване на работата:

.....

Лице, ръководещо работата:

.....

Лица за извършване на работата:

.....

Отговорен офицер (подпис):

.....

Дата ..... Време .....

Капитан (подпис) ..... Време .....

Дата ..... Време .....

Влизане в затворено и ограничено пространство

ПРЕДИ ИЗМЕРВАНЕ	СЛЕД ИЗМЕРВАНЕ
вото е вентилирано	Пространството е вентилирано
проверен и атмосферата е безопасна	Въздухът е проверен и атмосферата е б
гелен екип и спасително оборудване на анството	Има спасителен екип и спасително об на входа на пространството
лице е наблюдател на входа на	Отговорно лице е наблюдател на пространството
а е комуникацията между лицето на входа влизат	Съгласувана е комуникацията между : входа и лицата, които влизат
до пространството и осветлението е	Достъпът до пространството и освет задоволителен

Всички инструменти и другото оборудване са от разрешен тип			Всички инструменти и другото оборудване са от разрешен тип
При използване на изолираща дихателна апаратура (1) познаването на апаратурата от използващия е потвърдено (2) апаратурата е проверена и изправна			При използване на изолираща дихателна апаратура (1) познаването на апаратурата от използващия е потвърдено (2) апаратурата е проверена и изправна
Други			Други

Оборудване и екипировка

и са от мястото на работа/изолирани са от електрически ток или топлина			Отстранени са от мястото на работа/изключени са източниците на електрически ток или топлина
лица, които трябва да бъдат информирани, и			Всички лица, които трябва да бъдат информирани, са информирани
Предупредителните надписи са поставени			Предупредителните надписи са поставени

Предпазни мерки срещу инцидент на борда на кораба

и които възникват източници на запалване, пробиване, ремонт на ел. оборудване			Работи, при които възникват източници на запалване (заваряване, рязане, пробиване, на ел. оборудване и др.)
са отстранени опасните материали и има сертификат за "ГАЗ ФРИ"			От мястото са отстранени опасните материали и има сертификат за "ГАЗ ФРИ"
Вентилацията съответства на изискванията			Вентилацията съответства на изискванията
Екипировката е изправна			Екипировката е изправна
Пожарните приспособления са в добро състояние			Пожарните приспособления са в добро състояние

Друга работа

--	--	--	--

Допълнителни предпазни мерки

Резултати от проверките

Взети са под внимание всички препоръки и предпазните мерки ще бъдат поддържани през времетраенето на работата:

(Подпис на лицето, натоварено с работата) . . . . .

Завършване на работата

Работата беше завършена и всички лица под мое ръководство, материали и екипировка са извън пространството:

(Подпис на лицето, натоварено с работата). . . . .

Дата . . . . .

Време . . . . .

1. Разработката е форма от Code of safe working practices for merchant seamen.

1. По смисъла на настоящото приложение:

а) "Споразумение" означава споразумението, сключено от Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз (COGECA), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовните предприятия в Европейския съюз (Europeche) на 21 май 2012 г. във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда;

б) "нов риболовен кораб" означава кораб, за който:

аа) договорът за построяване или за основно преустройство е сключен на или след датата на влизането в сила на споразумението, или

бб) договорът за построяване или за основно преустройство е сключен преди датата на влизането в сила на споразумението и който е доставен три или повече години след тази дата, или

вв) при липса на договор за построяване на или след датата на влизането в сила на споразумението килът е положен или започва изграждането на конструкция, която може да се оприличи на определен кораб, или е започнат монтажът, включващ най-малко петдесет тона или един процент от оценената маса на всички структурни материали, ако последната величина е по-малка;

в) "съществуващ кораб" означава кораб, който не е нов риболовен кораб.

2. Приложението се отнася за всички нови риболовни кораби с палуба, предмет на каквито и да било изключения, предвидени в съответствие с член 3 от споразумението.

3. На рибарите, работещи на борда на обслужващи (фидерни) кораби, които не разполагат с подходящи жилищни и санитарни помещения, се осигуряват такива помещения на борда на кораба майка.

Планиране и контрол

4. Когато корабът е новопостроен или жилищните помещения за екипажа са реконструирани, съответствието на кораба с изискванията на настоящото приложение се установява при извършване на проверка по реда на чл. 11, ал. 2 от Наредба № 11 за прегледите на корабите и корабоприжателите (обн., ДВ, бр. 52 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2004 г., бр. 9, 30 и 49 от 2009 г., бр. 65 от 2013 г., бр. 16 от 2014 г., бр. 5 от 2015 г. и бр. 89 от 2018 г.).

5. При проверката на кораби с дължина не по-малко от 24 метра по т. 4 се изисква да бъдат представени подробни планове и информация относно жилищните помещения.

6. Когато кораб сменя знамето, под което плава, със знаме на държава – членка на Европейския съюз, съответствието на кораба с изискванията на настоящото приложение се установява при извършване на проверка по реда на чл. 17а от Наредба № 11 за прегледите на корабите и корабоприжателите (обн., ДВ, бр. 52 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2004 г., бр. 9, 30 и 49 от 2009 г., бр. 65 от 2013 г., бр. 16 от 2014 г., бр. 5 от 2015 г. и бр. 89 от 2018 г.).

7. Когато кораб сменя знамето, под което плава, със знаме на държава – членка на Европейския съюз, или е регистриран под пълната юрисдикция на държава – членка на Европейския съюз, за този кораб престават да се прилагат всички алтернативни изисквания в съответствие с параграфи 15, 39, 47 или 62 от приложение III към Конвенция № 188, които компетентният орган на държавата извън Европейския съюз, под чието знаме корабът е плавал в миналото, може да е приел.

Проектиране и изграждане

8. Във всички жилищни помещения се осигурява достатъчна светла височина.

Помещенията, където се очаква рибарите да стоят изправени в продължение на дълги периоди от време, се проектират в съответствие с изискванията на Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване (обн., ДВ, бр. 88 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2000 г., бр. 52 от 2001 г., бр. 43 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 40 от 2008 г., бр. 24 от 2013 г. и бр. 95 от 2016 г.).

9. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра разрешената минимална светла височина във всички жилищни помещения, където е необходимо пълно и свободно движение, е не по-малка от 200 сантиметра.

Отвори във и между жилищните помещения

10. Не се допускат директни отвори, освен с предназначение на аварийни изходи, между спалните помещения и складовите помещения за риба и машинните отделения. Когато това е разумно и възможно, директни отвори към кухненски, складови, сушилни или комунални санитарни зони се избягват, освен ако изрично не е предвидено друго.

11. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра не се допускат директни отвори, освен с предназначение на аварийни изходи, между спалните помещения и складовите помещения за риба или към кухненски, складови и сушилни помещения или комунални санитарни зони; частта от преградите, разделяща тези места от спалните помещения, както и външните прегради се изграждат от стомана или друг одобрен материал и са водонепроницаеми и газонепроницаеми. Тази разпоредба не изключва възможността санитарните зони да се споделят между две каюти.

Изолация

12. Жилищните помещения се изолират по подходящ начин; материалите, използвани за изграждане на вътрешни прегради, ламперия и обшивки, както и за подове и шевове, са подходящи за целта и способстват за осигуряване на здравословна среда. Във всички жилищни помещения се осигурява достатъчно отводняване.

13. Предприемат се всички възможни мерки за защита на жилищните помещения за екипажа от мухи и други насекоми, особено когато корабът се експлоатира в райони с големи популации на комари.

14. При необходимост се осигуряват аварийни изходи от всички жилищни помещения за екипажа.

Шум и вибрации

15. За предпазване на работещите от съществуващи или потенциални рискове за здравето и безопасността, свързани с вредното въздействие на производствените вибрации и експозиция на шум, са установени изисквания за безопасни условия на труд в Наредба № 3 от 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации (ДВ, бр. 40 от 2005 г.) и Наредба № 6 от 15 август 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (ДВ, бр. 70 от 2005 г.).

16. Установените минимални изисквания съгласно т. 15 осигуряват подходяща защита на рибарите от последиците от такъв шум и вибрации, включително последиците от умора, предизвикана от шум и вибрации.

Вентилация

17. Жилищните помещения се вентилират, като се вземат предвид климатичните условия. Вентилационната система подава чист въздух в удовлетворяващо състояние винаги

когато има рибари на борда.

18. Мерките за вентилация или другите мерки са такива, че непушачите са защитени от тютюнев дим.

19. Корабите с дължина не по-малко от 24 метра се оборудват с вентилационна система за жилищните помещения, която се контролира по такъв начин, че поддържа удовлетворяващо качество на въздуха и гарантира достатъчно движение на въздуха при всякакви метеорологични и климатични условия. Вентилационните системи функционират по всяко време, когато има рибари на борда.

Отопление и климатични системи

20. Жилищните помещения се отопляват по подходящ начин, като се вземат предвид климатичните условия.

21. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигурява достатъчно топлина чрез подходяща система за отопление, освен при риболовни кораби, експлоатирани единствено в тропически климат. Отоплителната система осигурява топлина при всякакви условия според необходимостта и функционира, когато на борда живеят или работят рибари и когато условията го изискват.

22. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра, с изключение на онези, които редовно осъществяват дейност в райони, където умерените климатични условия не го изискват, в жилищните помещения, на мостика, в залата за радиовръзка и всяко помещение за централизиран контрол на машините се осигурява климатизация.

Осветление

23. Във всички жилищни помещения се осигурява достатъчно светлина.

24. Винаги когато е възможно, жилищните помещения се осветяват с естествена светлина в допълнение към изкуствената светлина. В спалните помещения, където има достъп на естествена светлина, се предоставят средства за блокиране на светлината.

25. В допълнение към нормалното осветление на спалното помещение за всяко спално място се осигурява достатъчна светлина за четене.

26. В спалните помещения се осигурява аварийно осветление.

27. Когато корабът не е снабден с аварийно осветление в каюткомпаниите, коридорите и всякакви други помещения, които се използват или могат да се използват за аварийни изходи, в тези помещения се осигурява постоянно нощно осветление.

28. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигурява осветление в жилищните помещения в съответствие с изискванията на Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване (обн., ДВ, бр. 88 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 48 от 2000 г., бр. 52 от 2001 г., бр. 43 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 40 от 2008 г., бр. 24 от 2013 г. и бр. 95 от 2016 г.). Във всяка част от жилищните помещения на разположение за свободно движение минималният стандарт за такова осветление е такъв, че да позволява на човек с нормално зрение да чете стандартен вестникарски текст в ясен ден.

Спални помещения

Общи положения

29. Когато проектът, размерите или предназначението на кораба позволяват, спалните помещения се разполагат така, че ефектите от движението и ускорението да се сведат до минимум, но в никакъв случай не се разполагат пред предната преграда.

Свободна подова част

30. Броят на лицата на спално помещение и свободната подова част на обитател, с

изключение на пространството, заемано от койки и шкафчета, е такъв, че да се осигури достатъчно пространство и удобство за рибарите на борда, като се вземе предвид предназначението на кораба.

31. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра, но под 45 метра, свободната подова част на човек в спалните помещения, с изключение на пространството, заемано от койки и шкафчета, е не по-малко от 1,5 квадратни метра.

32. За кораби с дължина не по-малко от 45 метра свободната подова част на човек в спалните помещения, с изключение на пространството, заемано от койки и шкафчета, е не по-малко от 2 квадратни метра.

Брой лица на спално помещение

33. Доколкото изрично не е предвидено друго, разрешеният брой лица, които могат да заемат едно спално помещение, е не повече от шест.

34. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра разрешеният брой лица, които могат да заемат едно спално помещение, е не повече от четири.

35. Доколкото изрично не е предвидено друго и когато това е възможно, за офицерите се осигурява отделно спално помещение или спални помещения.

36. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра спалните помещения за офицери са предназначени само за едно лице, когато това е възможно, и при никакви обстоятелства в тях не се разполагат повече от две спални места.

Други

37. Максималният брой лица, които могат да бъдат настанени в едно спално помещение, се обозначава четливо и незаличимо на място в помещението, където може лесно да се види.

38. Осигуряват се индивидуални койки с подходящи размери. Матраците са от подходящ материал. За всяко спално място се осигурява локално осветление.

39. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра минималните вътрешни размери на койките са не по-малко от 198 на 80 сантиметра.

40. Спалните помещения се планират и оборудват така, че да се осигури достатъчно удобство за обитателите и да се улесни поддържането на вътрешния ред. Осигуреното оборудване включва койки, индивидуални шкафчета, достатъчни за дрехи и други лични вещи, както и подходяща повърхност за писане.

41. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигурява бюро, подходящо за писане, и стол.

42. Жилищните помещения за спане са разположени или оборудвани така, че да се осигури подходящо ниво на уединение за мъже и за жени.

Каюткомпани

43. Каюткомпаниите са възможно най-близо до камбуза, но в никакъв случай не се разполагат пред предната преграда.

44. Корабите са оборудвани с помещение за каюткомпания, подходящо за предназначението им. Доколкото изрично не е предвидено друго и когато това е възможно, помещението на каюткомпанията се отделя от спалните помещения.

45. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра помещението на каюткомпанията се отделя от спалните помещения.

46. Размерите и оборудването на всяка каюткомпания са съобразени с броя на лицата, които могат да я използват.

47. За кораби с дължина между перпендикулярите (LBP), по-голяма или равна на 15 метра, се осигурява хладилник с достатъчен капацитет и уреди за приготвяне на топли и

студени напитки, които са на разположение и са достъпни за рибарите по всяко време.

Вани или душове, тоалетни и умивални

48. Санитарни помещения, съобразени с предназначението на кораба и включващи тоалетни, умивални и вани или душове, се осигуряват за всички лица на борда. Тези съоръжения отговарят най-малко на минималните стандарти за здраве и хигиена и на разумни стандарти за качество.

49. Санитарните помещения са такива, че да се изключи замърсяване на други пространства. Санитарните възли осигуряват подходящо уединение.

50. Течаща топла и студена прясна вода се осигурява на разположение на всички рибари и други лица на борда в достатъчни количества, за да се предостави възможност за добра хигиена.

51. Когато са осигурени санитарни помещения, те са снабдени с вентилация с изход на открито, независима от всяка друга част на жилищните помещения.

52. Всички повърхности в санитарните помещения спомагат за лесно и ефективно почистване. Подовете имат противоплъзгаща се палубна настилка.

53. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра за всички рибари, настанени в помещения, към които не са прикрепени санитарни помещения, се осигурява най-малко една вана или душ, или и двете, една тоалетна и една мивка поне за всеки четири лица.

Перални съоръжения

54. Удобства за пране и сушене на дрехи се предоставят при необходимост, като се вземе предвид предназначението на кораба, доколкото изрично не е предвидено друго.

55. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигуряват подходящи съоръжения за пране, сушене и гладене на дрехи.

56. За кораби с дължина не по-малко от 45 метра се осигуряват подходящи съоръжения за пране, сушене и гладене на дрехи в помещение, отделено от спалните помещения, каюткомпаниите и тоалетните, което е адекватно вентилирано, отоплявано и снабдено с въжета или други средства за сушене на дрехи.

Съоръжения за болни и пострадали рибари

57. На рибар, който страда от заболяване или нараняване, се осигурява каюта, когато е необходимо.

58. На борда на кораби от над 500 бруттен регистриран тонаж (БРТ), на които 15 или повече рибари са ангажирани за рейс с продължителност над три дни, и на риболовни кораби с дължина не по-малко от 45 метра независимо от числеността на екипажа и продължителността на рейса се осигурява отделен лазарет, в който може да се прилага медицинско обслужване. Пространството се поддържа подходящо оборудвано и в добро хигиенно състояние.

Други съоръжения

59. Място за окачване на пособия за лоши метеорологични условия и други лични предпазни средства се осигурява извън спалните помещения, но на удобно разстояние.

Спално бельо и завивки, кухненски и други прибори

60. Подходящи прибори за хранене, както и спално и друго бельо се предоставят на всички рибари на борда. Въпреки това разходите за спално бельо могат да бъдат възстановени като оперативен разход, ако това е предвидено в колективния трудов договор или в трудовия договор на рибар.

Съоръжения за отдых

61. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигуряват подходящи съоръжения,

удобства и услуги за отдиш за всички рибари на борда. Когато е уместно, каюткомпаниите могат да се използват за дейности за отдиш.

Съобщителни съоръжения

62. Доколкото е възможно, на всички рибари на борда се осигурява подходящ достъп до съобщителни съоръжения на разумна цена, която не надхвърля пълните разходи за корабоприетател.

Съоръжения за камбуза и складове за провизии

63. На борда се осигуряват готварски уреди. Доколкото изрично не е предвидено друго и когато е възможно, това оборудване се монтира в отделен камбуз.

64. Камбузът – или зоната за готвене, когато не е предвиден отделен камбуз – е с достатъчни размери за целта, добре осветен и вентилиран и добре оборудван и поддържан.

65. За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се осигурява отделен камбуз.

66. Контейнерите с газ бутан или пропан, използвани за готвене в камбуза, се съхраняват на откритата палуба и в заслон, който е проектиран да ги предпазва от външни източници на топлина и външно влияние.

67. Осигурява се подходящо място за съхранение на провизии с достатъчен капацитет, което да може да се поддържа сухо, хладно и добре проветрено, за да се избегне разваляне на запасите, и когато е възможно и доколкото изрично не е предвидено друго, се използват хладилници или друг способ за съхранение при ниска температура.

68. За кораби с дължина между перпендикулярите (LBP), по-голяма или равна на 15 метра, се използва килер за провизии и хладилник и друг способ за съхранение при ниска температура.

Храни и питейна вода

69. Храните и питейната вода се осигуряват в достатъчни количества, като се вземат предвид броят на рибарите, както и времетраенето и естеството на рейса. Освен това те са с подходяща хранителна стойност, качество, количество и разнообразие, като се вземат предвид също религиозните изисквания и културните практики на рибарите по отношение на храната.

Чисто и обитаемо състояние

70. Жилищните помещения се поддържат в чисто и обитаемо състояние и в тях не се допускат вещи или запаси, които не са лична собственост на обитателите или техни лични предпазни или спасителни средства.

71. Камбузът и складовете за провизии се поддържат в добро хигиенно състояние.

72. Отпадъците се съхраняват в затворени, добре запечатани контейнери и се отстраняват от зоните за обработка на храна, когато е необходимо.

Проверки от капитана или по разпореждане на капитана

73. а) За кораби с дължина не по-малко от 24 метра се извършват редовни проверки от или по разпореждане на капитана по реда на чл. 42 и 61 от настоящата наредба, за да се гарантира, че:

аа) жилищните помещения са чисти, в добро състояние за живеене и безопасни и се поддържат в изправност;

бб) запасите от храна и вода са достатъчни, и

вв) камбузът и помещенията и оборудването за съхранение на храна са хигиенични и в състояние на изправност;

б) резултатите от тези проверки, както и от предприетите действия за справяне с установените неизправности се записват в съответен протокол за проверката и са на

разположение за преглед.